

Nove samoupravne pravice

Predosnutek ustave razširja in pogloblja samoupravljanje ter izenačuje delovne ljudi v ustanovah in podjetjih.

Mimo tega, da postavlja samoupravljanje kot ustanovno pravico je za predosnutek ustave ena glavnih značilnosti, da na osnovi dosedanjih izkušenj in prakse še nadalje pogloblja delavsko samoupravljanje.

Kot osnovno novost lahko označimo izhodišče ustave, da delovni ljudje uresničujejo pravico do samoupravljanja v vseh delovnih organizacijah. To pa pomeni tako gospodarsko organizacijo kot tudi ustanovne in družbene službe na področjih izobraževanja, znanstvenega dela, kulture, zdravstva, socialne zaščite in drugih družbenih služb. Iz tega stališča lahko označimo predosnutek kot nadaljnji pomemben korak pri izenačevanju položaja delovnih ljudi v gospodarskih organizacijah in ustanovah.

Samoupravna pravica, ki pripada v enaki meri vsem zaposlenim, temelji na enakem družbeno ekonomskem položaju zaposlenih v ustanovah in družbenih službah ter zaposlenih v gospodarstvu. Za delovne ljudi v ustanovah bodo veljala poslej enaka načela gospodarjenja in upravljanja, kar pomeni, da bodo samostojno organizirali svojo dejavnost, razpravljali in sprejemali delovne načrte, urejali medsebojne odnose, ki izhajajo iz skupnega dela, in razdeljevali dohodek, ki pripada ustanovi.

Predosnutek ustave pa dovoljuje možnost, da sodelujejo v samoupravnih organih ustanov, ki opravljajo družbene službe, tudi zainteresirani državljani in predstavniki družbenih skupnosti. Ta razlika je potrebna zato, ker je treba na nekaterih področjih zagotoviti vpliv zainteresiranih družbenih činiteljev, da bi usklajali delo posameznih ustanov s splošnimi družbenimi interesi. Člani izven delovne organizacije bodo sodelovali in odločali v samoupravnih organih pri reševanju tistih vprašanj, pri katerih je treba zagotoviti vpliv družbe na delo ustanove (usmeritev dela, program dela itd.), ne smejo pa seveda kršiti osnovnih samoupravnih pravic kolektiva, kot je na primer delitev sredstev za dohodek.

Treba je upoštevati, da je obseg samoupravnih pravic v teh ustanovah odvisen od objektivnih pogojev in potrebe posameznih služb. Predosnutek prepušča zakonu in statutu organizacije, da podrobneje uredi to vprašanje.

Priprave na konferenco KO SZDL

Vzporedno z začetkom javne razprave o predosnutku nove Ustave in osnutkih novih občinskih statotov so v vseh štirih zasavskih občinah začeli s pripravami na letne konference krajevnih organizacij Socialistične zveze.

Tako so se v Hrastniku na zadnji razširjeni seji plenuma občinskega odbora SZDL odločili, da bodo zaključili letne konference krajevnih organizacij do konca novembra. Ze ta teden bodo pa začeli s sektorskimi sestanki vodstev krajevnih organizacij in s sejami vodstev KO SZDL. Na sektorskih bodo razpravljali med drugim tudi o kadrovske pripravah novih vodstev; na sejah vodstev KO SZDL bodo govorili o pripravah na konferenco podružnic KO in letne konference samih krajevnih organizacij SZDL, zraven tega pa še o predosnutku nove Ustave in osnutku novega občinskega statuta.

V Zagorju ob Savi računajo, da bodo prve konference krajevnih organizacij SZDL ob koncu meseca oktobra, in to v okolici, za zaključek bodo pa konference v središču mesta. Podrobneje so o pri-

pravah na konferenco krajevnih organizacij SZDL in o kadrovske pripravah razpravljali na sestanku s predsedniki krajevnih organizacij SZDL in kadrovske komisije v torek, 9. oktobra, delno pa že na sestanku izvršnega odbora občinskega odbora SZDL.

V Trbovljah bo v četrtek, 11. oktobra, na občinskem odboru SZDL seja s predsedniki krajevnih organizacij SZDL, na kateri bodo razpravljali o pripravah na letne konference KO SZDL. Sicer pa v Trbovljah računajo, da bodo konference KO SZDL in podružnic v novembru, na katerih bodo temeljito obdelali delovanje in samoiniciativnost krajevnih organizacij SZDL, kritično ocenili dosedanje delo in razpravljali o problemih svojih področij, o nekaterih gospodarskih vprašanjih, vprašanjih dela družbenih služb in o drugem. Ugotovljeno je, da je dosedanja organizacijska oblika krajevnih organizacij zadovoljiva, le nekatera vodstva KO SZDL bo treba kadrovske okrepiti.

Na zadnjih sektorskih posvetih z vodstvi krajevnih or-

ganizacij SZDL v Litiji so med drugim razpravljali tudi o pripravah na konferenco KO SZDL in o načinu volitve delegatov ter o kadrovske pripravah. Predvidevajo tudi, da bodo nekateri KO SZDL združili tako, da bo poslej na področju litijske občine le 13 krajevnih organizacij SZDL, kolikor bo po predlogu novega občinskega statuta tudi krajevnih skupnosti. O tem bodo razpravljali med drugim tudi na bližnjih sestankih s krajevnimi odbori in krajevnimi organizacijami SZDL. Sicer si bodo pa prizadevali, da poživijo delo sekcij krajevnih organizacij SZDL in ustanovijo več podružnic KO SZDL, in sicer tam, kjer so bili doslej KO SZDL, pa jih - kot predlagajo - ne bo več, in pa tam, kjer se je pokazala potreba za to. V Litiji pa tudi ugotavljajo, da je delo in zanimanje za delo KO SZDL večje v okoliških krajih občine - npr. v Kresnicah in Gabrovki, kot pa v samih industrijskih središčih občine. To je med drugim mogoče sklepati tudi po udeležbi na zadnjih sektorskih posvetih z vodstvi KO SZDL.

Zasavski TEDNIK

TRBOVLJE, 11. OKTOBRA 1962 • STEVILKA 42 • LETO XV • 20 dni

Vsak sam je svoje sreče kovač

S tridnevnim obiskom predsednice komisije izvršnega odbora Zveznega odbora SZDLJ za organizacijska in kadrovska vprašanja ter zvezne ljudske poslanke za Zasavje, tovarišice Lidije Šentjurec, v industrijskih središčih Zasavja, se je tu začela široko zasnovana javna razprava o predosnutku nove Ustave, v Hrastniku pa zraven tega še o osnutku novega občinskega statuta.

Tovarišica Lidija Šentjurec, ki je član komisije za izdelavo nove Ustave, je ob svojem zadnjem obisku v Zasavju nekajkrat poudarila, da je obiskala industrijska središča Zasavja v želji, da na začetku javnih razprav o

predosnutku nove Ustave aktiv, ki bo pripravil in vodil javne razprave, opozori na nekatera dejstva, ki jih kaže v razpravah še posebej poudariti.

Tovarišica Šentjurecva je v razgovorih nekajkrat naglasila, da je treba dati v razpravah o predosnutku nove Ustave še posebej poudarek razpravam s tisto generacijo, ki zdaj šele stopa v aktivno družbeno življenje, se pravi z mladino. Zato bo izredno pomembno, da se mladi občani v vseh štirih zasavskih občinah vključijo v javne razprave o predosnutku nove Ustave in osnutkih novih občinskih statotov. Hkrati s tem je pa treba mladim občanom in vsem ostalim prikazati strukturne, proizvodne in družbene odnose, ki smo jih ustvarili, in ponovno naglasiti uspehe na naši 17-letni poti socialističnega razvoja ter perspektive za naš nadaljnji razvoj. Ne bo pa tudi odveč ponovno opozoriti na dejstvo, da pri nas delovni ljudje skrbijo sami za sebe v okviru materialnih možnosti in je proizvajalec osnovni objekti na delovnem mestu, ki odloča o svoji usodi.

Ob obravnavanju predosnutka nove Ustave je tovarišica Lidija Šentjurec večkrat zlasti naglasila, da naj prav vse razprave okrog predosnutka nove Ustave preveva misel, da je v naši socialistični družbi vsak svoje sreče kovač.

Volitve tudi v Litiji

LITIJA - V ponedeljek so tudi na področju litijske občine volili člane nove skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja za področje občin Ljubljana Moste-Polje. V novo skupščino je bilo izvoljeno 9 članov s področja litijske občine. Pred volitvami je bilo na področju litijske občine 14 zborov zavarovancev, na katerih so razpravljali o aktualnih vprašanjih socialnega zavarovanja.

Uspeh trboveljskih gledališčnikov

TRBOVLJE - V soboto so se vrnili z gostovanja po Zahodni Nemčiji člani amaterskega gledališča Svobode Center. Na povabilo Kulturne organizacije pokrajine Schleswig-Holstein so gostovali v Goldonijevo »Mirandolino« v Scheersbergu v okviru festivala amaterskih gledališč.

V družbi s skupinami iz Belgije, Avstrije in Norveške so Trboveljčani poželi največ priznanj. Del predstave »Mirandolino« so predvajali tudi na televiziji.

Prihodnji teden prvo zasedanje nove skupščine

(ma) TRBOVLJE - V soboto je bila v Trbovljah zadnja seja volilne komisije za izvedbo volitev članov v novo skupščino zasavske komunalne skupnosti socialnega zavarovanja. Na seji so ugotovili, da so bile priprave na volitve in same volitve, ki so bile končane 4. oktobra, dobro organizirane. V občinah Trbovlje, Hrastnik in Zagorje ob Savi je bilo pred volitvami 114 zborov zavarovancev, ki se jih je v povprečju udeležilo nekaj nad 30% zavarovancev, oziroma nad 37% aktivnih zavarovancev.

V novo skupščino zasavske komunalne skupnosti socialnega zavarovanja je bilo izvoljeno 41 članov, od tega s področja občine Trbovlje 19, občin Hrastnik in Zagorje ob Savi pa 11. Na zborih zavarovancev so pa še poudarili, da naj bi izvoljeni predstavniki kolektivov, zavodov in ustanov za neposredne volitve članov nove skupščine predstavljali še naprej vez med zavarovanci in člani skupščine.

Nova skupščina zasavske komunalne skupnosti socialnega zavarovanja se bo sestala na prvo zasedanje prve dni prihodnjega tedna.

Občani, ali veste?

Služba za prošnje in pritožbe na občini — Institucija, ki nanjo pogosto pozabljamo ali pa sploh zanjo ne vemo — Prošnje in pritožbe največkrat naslavljamo preko teh služb v občinah neposredno na višje instance, torej na republiko, pogosto pa celo na predsednika republike — Vse to se lahko rešuje že v prvi instanci — Če tu ni rešitve, gre lahko pritožba na višjo instanco.

Samo pet odstotkov vseh pritožb, ki jih naslovljajo občani na urad za pritožbe in prošnje pri republiškem izvršnem svetu, gre po redni poti preko zadevnih občinskih komisij, vse ostale pa naslavljajo občani neposredno višjim instancam za ta vprašanja. Vse kaže, da večina državljanov tudi v naših zasavskih občinah sploh ne ve, da je ta služba na vsaki občini. Videti je, da občani sploh ne vedo, da najprvo ta služba na občini pristojna, da jim pomaga pri reševanju njihovih problemov.

Anketa, ki jo je v letošnjem avgustu izvedel urad za prošnje in pritožbe pri republiškem izvršnem svetu, je pokazala, da se komisije za prošnje in pritožbe na občinah le poredko shajajo, pa tudi da se sploh ne snidejo in da tudi občinski odbori o tem le redko razpravljajo.

Izvršni svet LR Slovenije je zaradi tega poslal vsem okrajnim in občinskim ljudskim odborom posebno priporočilo, naj to vprašanje čimprej obravnavajo na svojih sejah ter odpravijo dosežanje pomanjkljivosti v tej službi in izboljšajo odnos do državljanov. Proti uslužbenecem v komunah pa, ki bi s svojim neodgovornim ravnanjem škodili posameznim državljanom, naj se pokrenejo ustrezne sankcije.

V naših zasavskih občinah komisije te vrste obstajajo, vendar je bila v večini praksa taka, da je prošnje ali pritožbe reševal predsednik, podpredsednik ali tajnik občine, ob čemer zadevna ko-

misija seveda ni imela razloga, da se snide, kar pa je seveda nepravilno in je treba dati tem komisijam vso kompetenco.

V Trboveljski občini se je na primer ta komisija sestala v letu in pol le dvakrat, v Hrastniku se pa le-ta redno shaja. V Zagorju ta komisija prav tako ni delala najbolje, zato so jo v letošnjem aprilu zamenjali in ima sedaj redne seje, na katerih rešuje

Kolektivna odgovornost komunistov

Na letni delovni konferenci Strojne tovarne v Trbovljah, ki je bila v petek 5. oktobra t. l. v Delavskem domu, so kritično ocenili svoje delo in sprejeli program za bodoče delo.

Doseženi so bili uspehi, vendar bi ti bili lahko še večji, če bi vsi izpolnjevali zadane si naloge. Zlasti se je v podjetju močno okrepilo delavsko samoupravljanje, doseženi so bili nadalje zadovoljivi uspehi na področju strokovnega izobraževanja, manj pa jih je bilo na področju ideološko-političnega izobraževanja članov ZK.

Zato se je pogosto dogodilo, da so bili komunisti v tovarni na repu dogodkov, namesto da bi bili prvi, ki bi se borili za uveljavljanje določenih interesov.

Analiza dejavnosti članov ZK v tovarni je pokazala, da

pritožbe in prošnje občanov. V Litiji je imela komisija v letošnjem letu za obravnavati le tri probleme.

V vseh zasavskih občinah torej obstajajo te komisije, vendar se jih občani, kakor kaže, vse premalo poslužujejo — zato se pa po nepotrebnem dogaja, da je naval raznih prošenj in pritožb državljanov na višjih instancam toliko večji. Predmetnim komisijam v občinah je torej treba dati vso pristojnost in tudi pomoč, občani pa naj se v posameznih primerih najprej obračajo nanje.

To je zelo važna institucija, na katero vsi le preradi pozabljamo.

-ar

Veliko zanimanje za predosnutek nove ustave in občinske statute

V vseh štirih zasavskih vanja predosnutka nove Ustave, ki ga bodo povsod združili s proučevanjem našega tednika — veliko zanimanje za predosnutek nove Ustave, hkrati pa tudi za osnutke novih občinskih statutov, čeprav jih občinski ljudski odbori Litija, Zagorje ob Savi in Trbovlje še niso objavili in dali v javno razpravo.

Zdaj so že skoro v vseh štirih zasavskih občinah izdelani okvirni načrti prouče-

koriščenju privilegijev, borbo proti vsem nezdravim pojavom, ki hromijo delo komunistov. V vsem delu se je treba posluževati tudi novih oblik in metod dela po aktivnih komunistov, kar bi dostikrat olajšalo izoblikovanje stališč in kriterijev, potrebna je enotnost v nastopanju, kar vse bo pozitivno vplivalo na delo komunistov, hkrati bo pa to tudi garancija, da se bodo sprejeta stališča Zveze komunistov dosledno izvajala.

V Hrastniku stalna politična šola

(ma) HRASTNIK — Občinski komite ZK v Hrastniku bo pripravil stalno, mesec in pol dni trajajočo politično šolo, ki bo začela z delom 1. decembra in jo bo obiskovalo okrog 40 slušateljev, predvsem iz gospodarskih organizacij.

Posebna skupina članov ZK pripravlja skupaj z ideološko komisijo pri občinskem komiteju ZK program za šolo. Računajo, da bodo pripravili kar najbolj konkreten program, ki bo tudi aktualen in prilagojen razmeram v hrastniški občini. V politični šoli bodo govorili o nekaterih osnovnih elementih marksizma in o delavskem gibanju, zraven tega pa precej tudi o hrastniških dogajanjih, tako o ekonomiki podjetij na področju hrastniške občine, o upravljanju, metodiki dela z ljudmi, o kadrovskih vprašanjih; seveda bodo pri delu obravnavali tudi gradiva III. in IV. plenuma CK ZKJ, Pisma IK CK ZKJ in drugo.

Za politično šolo so začeli v Hrastniku kadrovati že po lansoletni šoli. Omeniti je tudi treba, da bodo slušatelji v času šolanja izdelali vrsto analiz in ocen o problemih, ki bodo služile pri nadaljnjem delu osnovnih organizacij ZK in pri delu občinskega komiteja ZK, hkrati se bodo pa slušatelji laže spoznali s partijsko, gospodarsko in drugo problematiko v občini.

Tako bodo sicer v Trbovljah še razpravljali o dokončnih oblikah razprav po podružnicah, sekcijah in krajevnih organizacijah SZDL, šolah, gospodarskih organizacijah, zavodih in ustanovah, vendar pa si že zdaj prizadevajo, da v javne razprave vključijo največ članov LMS, strokovna društva oz. pravzaprav vse občane.

V Hrastniku so se odločili, da bodo predosnutek nove Ustave in osnutek novega občinskega statuta najprej obravnavali z vodstvi krajevnih organizacij SZDL, aktivni LMS, sindikalnih podružnic, po delovnih kolektivih in ustanovah. Še posebne razprave bodo pa pripravili za uslužbence ObLO, odbornike ObLO, za člane strokovnih združenj, prosvetne delavce, uslužbence drugih zavodov in ustanov ter druge. Predlagali so pa tudi, da naj bi z bistvi predosnutka nove Ustave in osnutka novega statuta občine seznanili tudi učence višjih razredov osemletk.

V Zagorju ob Savi so zdaj že dvakrat na sejah izvršnega odbora občinskega odbora SZDL razpravljali o organizaciji javnih razprav. Podrobneje so pa razpravljali o organizaciji javnih razprav tudi na sestanku, ki ga je sklical občinski odbor SZDL s predsedniki krajevnih organizacij SZDL zadnji torek.

Na zadnjih sektorskih sestankih pa so se v Litiji dogovorili, da bodo pri večini krajevnih organizacij SZDL ustanovili med drugim tudi občasne sekcije za proučevanje predosnutka nove Ustave, sicer bodo pa pripravili javne razprave skoro po vseh vaseh, da bi tako vključili v razprave kar največ občanov.

Razgovori Kamnik-Zagorje

(ma) ZAGORJE — Prejšnji teden so se v Zagorju sestali predsedniki občinskih odborov SZDL, predstavniki svetov za šolstvo pri občinskih LO in predsedniki skladov za šolstvo občin Kamnik in Zagorje ter razpravljali o nekaterih vprašanjih okrog komunalnih skupnosti, reforme šolstva, delitve dohodka in drugem. Ugotovili so, da je izmenjava mnenj in izkušenj o posameznih vprašanjih lahko koristna in zato sklepajo, da bodo opozorili na priložnost, ki jo nudijo v prihodnje.

Zaključek konferenc OO ZK v Litiji

(ma) LITIJA — Prejšnji teden so v Litiji zaključili letne konference osnovnih organizacij ZK. Letos so deloma uspeli, da je tekla na konferencah razprava o sodobnih nalogah organizacije ZKJ. Na vseh konferencah

so sprejeli vrsto sklepov, da bi odpravili slabosti, ki so jih bili ugotovili pri dosedanjem delu. Na konferencah v gospodarskih organizacijah so npr. kritično ocenili delo članov ZK pri izpolnjevanju proizvodnih nalog in so se zaradi tega dogovorili, da je treba zavoljo tega zastaviti vse sile, da bodo predvidena planska predvidevanja pravočasno izpolnjena. Ugotovili pa so tudi, da člani ZK premalo delajo v decentraliziranih organih delavskega samoupravljanja. Ker so ugotovili premajhno ideološko usposobljenost članov ZK za delo, so se npr. v Predilnici in Lesni industriji odločili za organizacijo seminarjev.

Na konferencah so precej govorili tudi o delu z mladino in da je treba le-to v večji meri vključevati v organizacijo Zveze komunistov.

• ZASAVSKI TEDNIK, • glasilo SZDL Litija, Zagorje, Hrastnik, Trbovlje • Ureja uredniški odbor • Glavni urednik Stane ŠUSTAR • Odgovorni urednik Marjan LIPOVSEK • Tiska CP • Gorenjski tisk • v Kranju • Uredništvo in uprava TRBOVLJE, Trg revolucije 11/II; telefon 80-191, poštni predal 82 • Tekoči račun pri Narodni banki Trbovlje 600-13-3 146 • Letna naročnina 720 din (z dostavnino) mesečna 600 din (z dostavnino) • Nenarodenih rokopisov in fotografij ne vračamo

Izvozniki tudi kmetijske zadruge

Med pomembnejše izvoznike iz Zasavja se v zadnjem času uvrščajo tudi kmetijske zadruge, čeprav je npr. Kmetijska zadruga Gabrovka - Dole začela z izvozom že v 1952. letu.

Tri zasavske kmetijske zadruge so - v prvih devetih mesecih letošnjega leta - izvozile za 126 milijonov din pridelkov. Tako je Kmetijska zadruga Zagorje ob Savi izvozila preko »Živinoprometa« 176 glav živine, od tega največ v Italijo, in sicer iz lastne priraje 70 glav mlade živine, ostalo živino pa iz pogodbenega pitanja. Do konca meseca septembra je zagorska kmetijska zadruga v izvozu dosegla vrednost nad 21 milijonov din.

KMETIJSKA ZADRUGA LITIJA Litijska je do konca avgusta izvozila 553 m³ železniških pragov v Italijo in Madžarsko, 85 m³ celuloze listavcev v Nemčijo, 7.650 kg bršljana v Svico, 73.000 kg živine v Italijo in Nemčijo, 70 ton svežih češenj v Italijo, 98 ton svežih borovnic v Svico in Anglijo, 4 tone svežega ribeza in 500 kg gob v Italijo. Posredniki pri izvozu so bili »Kooperativa«, »Slovenija les«, »Slovenija živinopromet«, »Gruda«, »Fructus« in »Gosad«. Vrednost izvoza je v tem času narasla na skoro 55 milijonov din. Živino in ribez so izvozili pretežno iz lastne proizvodnje, ostalo pa po odkupu od privatnega sektorja.

Kot smo že omenili, je začela **KMETIJSKA ZADRUGA GABROVKA - DOLE** z izvozom že 1952. leta in je tedaj izvažala predvsem les, živino in gozdne sadeže. Zdaj pa izvažata zadruga živino, les in sadne pridelke, suha jabolka ter priznane sokove. Do konca septembra so iz kmetijske zadruge Gabrovka - Dole izvozili za 34 milijonov din živine, za 14 milijonov din lesnih sortimentov in za 2 milijona din sadnih proizvodov. Svoje pridelke izvažajo s pomočjo slovenskih izvoznih podjetij, in to na tržišča v Avstrijo, Italijo, Zahodno Nemčijo in Anglijo, pragove pa tudi na Madžarsko. Omeniti še velja, da obrat »Presad« kmetijske zadruge Gabrovka - Dole v prvih devetih mesecih letos ni izvažal drugega kakor suho sadje, in se bo šele zdaj začela pravzaprav sezona večjega izvoza pridelkov tega obrata.

Tako postaja tudi izvoz zasavskih kmetijskih zadrug vse pomembnejši in bilo bi prav, da bi v posameznih kmetijskih zadrugah in v občinskih ljudskih odborih v Zasavju posvečali izvozu še večjo pozornost.

P. S.:

Naše bralce smo hoteli seznaniti tudi z uspehi pri izvozu kmetijskih zadrug Trbovlje in Radeče - Dol, vendar nam vodstva omenjenih zadrug niso poslala zaželenih podatkov.

Predstavljamo vam zasavske izvoznike

Kako poteka proizvodnja v kolektivu Termoelektrarne v Trbovljah

Proizvodnja v Termoelektrarni Trbovlje je letos znatno nižja kot lansko leto. V letu 1961 je elektrarna do konca julija proizvedla 131 milijonov 492.000 kWh, v letošnjem letu pa proizvodnja električne energije v primeri s preteklim letom zaostaja za približno 30 milijonov kilovatnih ur. Vzrok tega je iskati v glavnem v manjši potrebi po termoelektrični energiji v letošnjem letu zaradi izredno visokega vodnega stanja na Dravi.

V tem letu je elektrarna do konca meseca julija porabila 162.151 ton premoga, med-

tem ko je dobava premoga v istem obdobju znašala 211.027 ton. Tako je zaloga premoga znašala ob koncu meseca julija 134.670 ton.

V mesecu avgustu je znašal plan proizvodnje 5 milijonov kWh, elektrarna je pa proizvedla električne energije skoraj dvakrat več. Zaradi manjših potreb po energiji so v mesecu avgustu v elektrarni izvedli še remont kolla Pauker za 125 ton na uro, pri katerem so se elektrofiltrske naprave povečale za cca 2,40 metra po višini. Pri tem so se ugotovile napake, ki so bile izvršene že pri montaži

Za preko 2490 ton nad načrtom

(T. L.) **TRBOVLJE** - Osnovni plan proizvodnje Rudnika rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik za mesec september je bil 92.310 ton; rudarji so pa v tem mesecu nakopali 94.800 ton premoga, ali 2,7 odstotka več, kot je določen plan. Predvideni plan proizvodnje v razdobju januar-september 820.790 ton premoga je bil dosežen z 834.000 tonami ali s 101,6 odstotka.

V septembru je bila proizvodnja na obratu Hrastnik nekoliko manjša kot v avgustu, ker so se poslabšale razmere predvsem v D-polju. - Odkopavajo namreč etaže med dvema že odkopanima in sesutima etažama in j višina preostale etaže znatno pod normalnimi višinami. Ob koncu sept. je prišlo tudi v uspeh.

Podjetje »Sijaj« ostane samostojna gospodarska organizacija

Na seji obeh zborov občinskega ljudskega odbora v Hrastniku prejšnjo soboto so obravnavali tudi vprašanje gospodarske organizacije »Sijaj«. Po razpravi o tem so sklenili, da ostane »Sijaj« še nadalje samostojna gospodar-

jami **Ojstro do ponovnih vdorov vode v odkopne praznine**, kar je izredno otežkočilo nadaljnje pridobivanje premoga. V preteklem mesecu je bil pa pripravljen nov sektor v Zapadnem delu jame **Ojstro**, v katerem je premog izredno kvaliteten. Zaradi povečanja zmogljivosti tega sektorja so bile ojačene naprave za pnevmatski zasip.

V mesecu septembru se je izboljšala povprečna sestava posameznih vrst premoga. Iz rovnega premoga je bilo pridobljeno več srednjih vrst premoga, manj pa drobnejših vrst premoga. Upati je, da bodo rezultati v oktobru še boljši in dosežen še večji koncu sept. je prišlo tudi v uspeh.

Jutri občni zbor ObSS

(ar) **TRBOVLJE** - V predavalnici Delavskega doma v Trbovljah bo jutri, 12. oktobra ob 18. uri VII. letni občni zbor Občinskega sindikalnega sveta v Trbovljah.

ska organizacija, kar je tudi ekonomsko utemeljeno. Dasi so v podjetju nastale razne težave, je upati, da bo delovni kolektiv svojo letošnjo plansko nalogo vendarle izpolnil. Potrebno je pa, da se kolektiv še letos preseli v nove delovne prostore, zato bo treba delo na njih pospešiti. S preselitvijo v nove prostore so dani pogoji, da to podjetje proizvodni plan za prihodnje leto poviša od dosedanjih 100 milijonov dinarjev na 300 milijonov.

Pogoji za nadaljnje delo in širjenje te gospodarske organizacije so ugodni, tako v oddelku za zaščito kovin kot v oddelku za izdelavo razsvetljavnih teles. V podjetju so napravili določene kadrovske spremembe, tako da je upati, da bo delo v »Sijaju« spet v redu steklo, akoravno so letos v investicije vložili preveč sredstev. V Hrastniku pravijo, da bodo to vprašanje z združenimi močmi uredili in tudi dali mladi, razvijajoči se gospodarski organizaciji vso pomoč.

novega elektrofiltra leta 1955. Te pogreške so sedaj že delno odpravili, vendar bo treba določene popravke izvršiti na prvi komori elektrofiltra še ob remontu prihodnje leto. Povečanje elektrofiltra bo znatno vplivalo na čiščenje dimnih plinov, katero vprašanje pa bo mogoče izboljšati z ureditvijo električnega dela, ko bodo dani v obrat selenski uporniki in bo celotna avtomatizacija skonstruirana.

Proizvodnja termoelektre se je v mesecu septembru povečala, saj je elektrarna devetmesečni proizvodni plan znatno presežala.

Sestave pravilnikov - doklej

Pesimistične napovedi, da občinska komisija za izvajanje načel o delitvi čistega dohodka ne bo mogla pravočasno končati drugega dela svoje naloge v trboveljski komuni, so se povsem uresničile. Zaradi objektivnih in subjektivnih (povečano slednjih) težav se je to delo krepko zavleklo. Roki za predložitev osnutkov oziroma pravilnikov o delitvi OD in ČD po gospodarskih organizacijah so se prenašali iz meseca v mesec. In kljub temu ni tistega uspeha, kot je bilo pričakovati. Odgovorne komisije po gospodarskih organizacijah se izgovarjajo na letne dopuste in ponekod tudi, da nimajo kadra, ki bi lahko opravil to delo.

Kljub temu, da so se predstavniki komisij po gospodarskih organizacijah skupaj s predstavniki občinske komisije za vsklajevanje načel o delitvi ČD in OD večkrat posvetovali o izdelavi in izpopolnjevanju pravilnikov, so rezultati vsega doslej vloženega truda in dela dokaj pišli. Od 39 gospodarskih organizacij in zavodov na področju trboveljske komunije je izročilo doslej občinski komisiji na vpogled pravilnike le pet gospodarskih organizacij in zavodov, medtem ko je le devet pravilnikov v izdelavi, za ostale gospodarske organizacije pa pravijo oziroma menijo, da jih imajo v izdelavi (?).

Kot poudarja komisija, je iz dosedanjih na vpogled predloženih pravilnikov razvidno, da so gospodarske organizacije upoštevale osnove za delitev tako čistega kot tudi osebnega dohodka. V pravilnikih je pa tudi zaslediti težnjo (kar je večinoma tudi storjeno) po odpravljanju dosedanjih pomanjkljivosti, ravno tako tudi deklarativnih določb ter določb, ki so omogočale nekaterim gospodarskim organizacijam pretirane zaščite. Prav tako tudi ni več opaziti nepravilnih razmerij, ki so šla doslej večinoma na račun skladov, kar je pa večinoma posledica spremenjenih pogojev poslovanja.

O tem je tudi razpravljalo svet za delo pri ObLO in priporočil gospodarskim organizacijam, da predložijo osnutke in pravilnike občinski komisiji do dogovorjenih rokov.

TEVE »Varnost« iz Zagorja in njena fluorescenčna svetilka v »S« izvedbi, ki jo pa za zdaj še ne proizvajajo

Zagotoviti minimalno dejavnost preventivnih služb

Na zadnji seji litjskega občinskega ljudskega odbora so odborniki obeh zborov poslušali poročilo o delu Zavoda za socialno zavarovanje in poročilo ZD Litija o preventivni zdravstveni službi, oboje za prvih šest mesecev letos.

V razpravi je bilo poudarjeno, da glede na nove predpise zakona o socialnem zavarovanju leži odgovornost na občinskem LO in novi skupščini komunalne skupnosti socialnega zavarovanja, da temeljito razpravi o vzrokih visokih stroškov zdravljenja, ki v precejšnji meri presegajo izdatke. Omeniti velja, da je bilo v prvih osmih mesecih letos porabljenega za upokojence 8 milijonov din več, kot pa je bilo dohodkov. V razpravi so odborniki tudi predlagali, da naj bi na področju ljubljanskega okrajnega LO uvedli plačevanje prispevkov za kmetijsko zavarovanje od katastrofskega dohodka in ne od števila članov družine.

Občinski ljudski odbor Litija je na predzadnji seji sklenil z odlokom o omejitvi, da se zmanjša dotacija zdravstvenemu domu za pre-

ventivno dejavnost od 8 na 6 milijonov din. Vprašanje pa je, kako s temi sredstvi kriti izdatke za preventivno dejavnost, ki je že itak omejena na najnujnejše. Zaradi tega so odborniki v razpravi naglasili, da je treba na vsak način zagotoviti potrebna sredstva za preventivno dejavnost. Predstavniki ZD, sveta za zdravstvo in sveta za družbeni plan in finance pa naj bi na skupnem sestanku čimprej razpravljali o zagotovitvi potrebnih sredstev in proučili tudi možnosti zmanjšanja izdatkov, seveda da pri tem ne bi trpela preventivna dejavnost.

Odborniki z območja Dol pa so v razpravi opozorili na potrebo po ureditvi zdravstvene postaje na Dolah. Zbor občanov je namreč razpravljal o tem, da bi prihajal na Dole enkrat tedensko zdravnik, na kar je uprava ZD že pristala. Potrebno je urediti le še prostor. Izvršitev tega sklepa pa zavira stranka v hiši, v kateri mislijo urediti zdravstveno postajo, ki se noče preseliti v drugo stanovanje, kar ji je bilo omogočeno.

Zvišanje cene oskrbnega dne?

Trboveljska Splošna bolnišnica, ki deluje v okviru celotnega Zasavja in kjer prebiva približno 50.000 ljudi, deluje v zelo utesnenih pogojih. Eden najbolj perečih problemov so vsekakor bolniški prostori, saj imajo sedaj le 129 bolniških postelj, kar je pa na število prebivalstva vsekakor premalo.

Kljub omejenemu številu bolniških postelj in da je zasledba le-teh vedno zelo velika, pa imajo vedno na razpolago za kak nujen primer še eno ali dve prosti postelji.

Sedaj delujejo v bolnišnici trije oddelki in sicer: interni, kirurški ter ginekološko-poročniški. Zasedba zdravniškega kadra je tu zadovoljiva, le za ginekološko-poročniški oddelek bi bil potreben specialist, ker ga sedaj oskrbujejo zdravniki iz kirurškega oddelka.

Glede na funkcionalnost prostorov poudarjajo v bolnišnici, da bi bilo potrebno čimprej, seveda če bodo to dopuščala finančna sredstva,

uresničiti idejni projekt za porodništvo, ginekologijo in kirurgijo ter razširitev internega oddelka. Če bi se ta projekt lahko uresničil, bi pridobili funkcionalne prostore še za približno 120 prepotrebni postelj, tako da bi bilo prostora za 250 pacientov, kar bi pa ustrezalo potrebam Zasavja.

Kot smo že omenili, je zasledba zdravniškega kadra zadovoljiva, vse večje potrebe pa se kažejo za specializiranimi zdravniškimi kadri. Na specializaciji imajo že enega zdravstvenega delavca za bodoči pediatrični oddelek nove otroške bolnišnice, tako da ne bodo imeli problemov z zdravstvenimi delavci glede delovanja nove otroške bolnišnice. Drugače pa s stipendirajo le srednje in nižje zdravstvene delavce (bolničarke in sestre), medtem ko nimajo na medicinski fakulteti niti enega stipendista. Tako stipendirajo trenutno dve instrumentarki, lani je prišlo iz šol dvoje sester in pet bolničark, letos pa bosta končali šolanje še dve bolničarki in ena sestra.

Upravnik Splošne bolnišnice Trbovlje tov. Koritnik je glede na zvišane materialne stroške in ceno oskrbnega dne dejal: »Lani smo imeli 43.830 oskrbnih dni, letos pa naj bi jih po planu imeli 42.500. Upravni organi pa pripravljajo sedaj analizo, po kateri bomo ugotovili višino

materialnih stroškov glede na oskrbni dan. Po pogodbi z zavodom za socialno zavarovanje imamo za letošnje leto priznane materialne stroške v znesku 44 milijonov din. Toda že v prvih osmih mesecih smo imeli že 33.240 tisoč din materialnih stroškov, kar kaže, da bodo materialni stroški do konca leta presegli znesek 44 milijonov din. Po vsem sodeč bomo morali zvišati oskrbni dan, ki znaša sedaj 2.800 din, lani pa je znašal 3.250 din. Za koliko bi se morebiti zvišal oskrbni dan - kar pa še ni gotovo - pa doslej še ne vemo.« - J. S.

V ospredju gospodarska vprašanja

(na) TRBOVLJE - Prejšnji tork je bila v predavalnici Delavskega doma letos že tretja konferenca članov ZK s trboveljskih obratov Rudnika rjavega premoga Trbovlje - Hrastnik, ki se je je med drugimi udeležil tudi član OK ZKS Janko Smole.

V poročilih in razpravi so bila med drugim obravnavana obširno tudi nekatera gospodarska vprašanja, pri čemer je bilo zlasti še naglašeno, da je treba kot predpogoj za boljše delovanje ekonomskit enot izboljšati organizacijo dela, rešiti nekatere probleme okrog neopričevanega izostajanja z dela, bolniških in neugodnih izostankov, nediscipline in drugega; poudarjajo pa tudi, da je treba za dosego sicer manjše količine proizvodnje premoga, pač pa boljše kvalitete, večje zrnatosti premoga in nižjih stroškov proizvodnje, znanjšati število zaposlenih. Precej so pa razpravljali tudi o decentralizaciji delavskega samoupravljanja in o novih sistemih delitve dohodka in pri tem poudarili, da bo z novimi pravilniki o delitvi čistega dohodka in o delitvi osebnih dohodkov, katerih osnuttka bosta dana v razpravo članom kolektivna verjetno že v mesecu oktobru, ter z večjim prenosom pristojnosti in pravice odločanja na ekonomske enote oz. obratne delavske svete dana možnost za boljše delo organov samoupravljanja.

Na konferenci so ugotovili, da bo treba posvetiti v prihodnje še več pozornosti problemom okrog idejnosti ter politično-ideološke in ekonomske vzgoje članov ZK ter se še v večji meri zavzemati za sodobnejše oblike dela - tako tudi za aktivne članov ZK za reševanje in proučevanje posameznih vprašanj, ki so se že zdaj pokazali kot ena od zelo uspešnih oblik dela članov in organizacij Zveze komunistov.

Prvi odgovori na anketo

(ar) HRASTNIK - Pisali smo že, da so v Hrastniku razpisali anketo, ki se nanaša na želje glede letovanj v prihodnjem letu. Prvi odgovori na to anketo že prihajajo ter dajejo zanimive in koristne predloge za pripravo letovanj v prihodnjem letu.

-ek

Osnove varnosti pri delu že v šolah

V lanskem letu je zgubilo življenja na delovnih mestih pet delavcev, obratnih nezgod ter nezgod izven delovnih mest pa je bilo lani na območju trboveljske komune 1655. V lanskem letu so na novo registrirali 139 invalidov I., II. in III. stopnje, zaradi nezgod pri delu in bolezenskih izostankov je pa bilo izrubbjeno 38.520 delovnih ur oziroma 300.400.000 din narodnega dohodka. Pri teh številkah se nehoti vprašamo: in kaj so storile občinska HTV komisija ter službe HTV po gospodarskih organizacijah?

Občinska komisija poudarja, da je največ nezgod na tistih delovnih mestih, kjer delajo na novo zaposleni delavci. In vzroki? Nepoznanje osnovnih HTV predpisov, nepoznanje delovnega mesta - skratka delavec ni seznanjen s svojim delovnim mestom. Komisija poudarja, da bi morale gospodarske organizacije vpeljati točaje, na katerih bi se delavci in tudi uslužbenci seznanjali s HTV predpisi, s svojim delovnim mestom, s svojimi pravicami in tudi dolžnostmi ter nalogami na delovnem mestu. Na samem delovnem mestu bi pa moral predstojnik novega delavca seznaniti s proizvodnim procesom ter mu razložiti, kje in zakaj na določenem delovnem mestu nastajajo najrazličnejše poškodbe. Kot pozitiven primer navajajo Termoelek-

trarno Trbovlje, kjer vsi delavci, novi in stari, opravljajo izpite iz HTV predpisov in da je opaziti precejšnje izboljšanje, oziroma, da je občutno padel odstotek obratnih nezgod. Prav tako, kot se je ta gospodarska organizacija lotila reševanja tega perečega problema, bi se ga morale tudi ostale gospodarske organizacije v komuni.

In najpogostejše poškodbe? Poškodbe očes, ter prstov rok in nog. In ravno te vrste poškodb kažejo, da delavci niso seznanjeni z osnovnimi HTV predpisi, oziroma niso v zadostni meri zavarovani stroji, nadalje, da delavci nimajo predpisanih zaščitnih sredstev. To vsekakor meče slabo

luč na nekatere gospodarske organizacije, ki trdijo, da določenih zaščitnih sredstev ne morejo dobiti na trgu. Občinska komisija za HTV pa poudarja, da je v manjši meri gospodarski organizaciji služba HTV še vedno pastorek, da ni še dobila tistega mesta po gospodarskih organizacijah, kot ji pripada.

Zaradi večjega števila nezgod pri delu, katerih žrtve so večinoma mladi ljudje, ki so šele zapustili šolske klopi, je svet za delo pri ObLO Trbovlje, ki je tudi razpravljal o teh problemih, dal ObLO priporočilo, naj bi se v šolah (osemletkah) dijaki seznanjali tudi z varnostjo pri delu.

Tudi o tem naj razpravlja občinski ljudski odbor

V poročilu o delu Zavarovalnice Ljubljana Bežigrad - o katerem so razpravljali tudi na zadnji seji obeh zborov občinskega LO Litija - je bila nakazana problematika, na katero naletijo pri delu v zavodu glede na področje občine Litija, za katero Zavarovalnica tudi deluje. Med drugim je bilo priporočeno, da naj bi si v gospodarskih organizacijah prizadevali, da se vsa zava-

rovanja izvedejo za dejansko vrednost objektov, kar doslej ni bil slučaj.

V razpravi je bilo iznešeno vprašanje, ali bi lahko iz gasilskega ali preventivnega sklada namenili določena sredstva za nakup gasilskega avtomobila in tehnične opreme za PGD Litija. Predlagano je bilo, da naj bi svet za notranje zadeve pri občinskem LO temeljito pripravil program dela za prihodnje

leto in ga poslal v proučitev Zavarovalnici, zraven tega pa naj bi tudi občinski LO Litija zagotovil v proračunu del potrebnih sredstev. Razpravljali so pa še o gradnji gasilskega doma v Litiji in predlagali, da se naj zagotovi potrebna lokacija in predlaga Zavarovalnici, da naj v prihodnjih letih zagotovi nekaj potrebnih sredstev tudi za to gradnjo.

M. U.

Spet korak naprej

Mnoga podjetja iz naše republike izvažajo svoje izdelke v Ameriko. Med ta podjetja smo letos stopili tudi mi. Sodim, da je to zelo velik uspeh za nas, kajti po uveljavitvi naših izdelkov na nemškem, belgijskem kakor tudi angleškem in italijanskem tržišču, smo sedaj uspeli plasirati naše kvalitetno razsvetljavno steklo na ameriškem tržišču. To je sigurno korak naprej in tudi veliko priznanje našim steklarskim mojstrom.

V zvezi s tem bi pa rad v pričujočih vrsticah opozoril na določene negativne, senčne strani v pogledu samega dela v našem kolektivu. Vsekakor smo bili v začetku prav vsi zaskrbljeni. Tudi v delavnicah na lončeni peči se je pokazala nervoza. No, posledica tega je bil gotovo tudi odpadke, kateri je bil znatno večji kot pri ostalih izdelkih.

Ce napravimo kratko analizo o prvi in drugi pošiljki v Ameriko, potem vidimo sledeče: da smo imeli napak v izdelavi pri prvi in drugi pošiljki okrog 8%, medtem ko so se napake v steklu pri drugi pošiljki v primeri s prvo zmanjšale za 6,5%, kajti pri prvi pošiljki smo imeli 14,3% napak v steklu. Tudi medfazni lom se je pri drugi pošiljki zmanjšal za 1,5%. Tako je šlo od izdelkov druge pošiljke v brusilnici 78,8%, medtem ko jih je šlo od prve le 71%. Pri drugi pošiljki se je pa lom v brusilnici povečal, pri prvi ga je namreč bilo 13,4%, pri drugi pa 16,5%. Pri lomu vsekakor nastaja problem, kajti dosti izdelkov se je zlomilo pri vrtnanju lukenj zaradi slabega hlajenja stekla. V bodoče bo treba vprašanju pravih hlajenja izdelkov posvetiti večjo pažnjo.

Ce se pa ozremo še na to, da je od dobrih izdelkov ostalo pri prvi pošiljki le 40,6% in za domačo uporabo 15,9%, vidimo, da je temu vzrok, ker smo delali z lesenimi modeli, kjer dimenzije niso ustrezale. Pri drugi pošiljki je bilo za izvoz že 51% izdelkov, torej za 10% več kot pri prvi, tako da je ostalo za domačo uporabo le 10,1% ali za 5% manj kot prvokrat.

Iz tega vidimo, da smo glavno krizo že premagali in da je sedaj treba iti pogumno naprej. Omenimo, da smo pričeli že z izdelavo razsvetljavnega stekla za tretjo pošiljko, kjer upamo, da bodo rezultati že boljši.

Poudarimo še, da smo tokrat prvič pakirali steklo za prekomerski prevoz, za kar naš kolektiv doslej še ni imel izkušenj. Kako je kupec prevzel naše blago in kakšno oceno je dal, bomo članom našega kolektiva sporočili prihodnjic.

rigo

Ugodne perspektive v izvozu

Steklarna Hrastnik se vedno bolj uveljavlja kot izvoznik svojih proizvodov. V letošnjem letu je tovarna dosegla v prvih osmih mesecih, da je izvozila 799 ton svojih izdelkov v vrednosti 395.345 dolarjev. Izdelki steklarne so se plasirali na tržišča Zahodne Nemčije, Belgije, ZDA, Italije, Anglije in Tunisa ter še nekaterih držav Bliznjega in Srednjega vzhoda. Že letos dosežen in še predviden izvoz bo do konca leta vrgel 570.000 dolarjev. Če se bo to posrečilo, potem bo izvoz naše tovarne letos za 10.000 dolarjev večji kot lani. To je za hrastniško steklarno prav gotovo lep uspeh, če pomi-

slimo, da se proizvodne kapacitete tovarne letošnje leto v primeri proti lanskim niso bistveno povečale.

Tudi nadaljnje perspektive za izvoz so dokaj ugodne. S svojimi izdelki si je steklarna pridobila v tujini lep sloves, ki ji obeta zadovoljive perspektive. Dani so torej vsi pogoji za povečanje izvoza, pri čemer bo seveda treba paziti na izboljšanje kvalitete

izdelkov in prav tako tudi na sklenjene dobavne roke. Ta vprašanja bodo osnovna skrb v podjetju, zlasti še, ker je za našo tovarno izvoz življenjske važnosti. Pomisliti je namreč treba, da je tovarna že tako velika, da presega potrebne možnosti našega tržišča. Uspehe v izvozu pa bomo dosegli, če bomo vsi resno in kolektivno poprijeli za delo.

Proizvodni plan Steklarne za leto 1963

Na širšem sestanku kolegija steklarne in tehničnega kadra tovarne so obravnavali plan za leto 1963, nadalje naloge v proizvodnji v zvezi z zahtevami domačega in inozemskega trga.

Ob tej priliki so sprejeli okvirno orientacijo, v kateri je predvideno povečanje plana za leto 1963 za 11%. Prav za toliko naj bi se zvišala tudi vrednost proizvodnje. Proizvodni plan tovarne je prilagojen sedanjim zmogljivostim ekonomskih enot. — Razpravljali so pa na tem sestanku tudi o ureditvi minimalnih osebnih dohodkov v letu 1963. Za dokončen sklep o tem vprašanju bodo še natančnejši razgovori.

rv.

Steklarna na zagrebškem sejmu

Ze vrsto let sodeluje naše podjetje na zagrebškem velesejmu. Tudi letos smo izkoristili to priliko in tu demonstrirali asortiment naše proizvodnje. Priprave za izvedbo udeležbe na letošnjem velesejmu so bile zaupane posebni komisiji, ki je s svojim delom pričela že v mesecu maju. Zahvaljujoč temu, je sama izvedba tudi bolje uspela.

Razstavili smo celoten asortiment naše tovarne, s posebnim poudarkom na nekatere proizvodne skupine. Tako smo dali prednost razsvetljavnemu steklu, kozarcem, stiskanim in pihanim servisom. Potrošniki so se posebno zanimali za steklo. Vprašanja, kje in kdaj se bo lahko to in ono kupilo, niso bila redka. Kupec pa so svoje zadovoljstvo nad razstavljenimi izdelki dokazali s tem, da so na sejmu napisali okoli 60 naročil. Okoli našega paviljona je bilo vedno živahno. Ljudje so si ogledovali lepe oblike razsvetljavnih teles, servise in drugo. Kupec pa so mimo opazovanja čakali, kdaj bodo prostori ob poslovalni mizi prazni, da bodo lahko pričeli s pisanjem naročil.

Tudi med novinarji in fotoreporterji so naši izdelki vzbudili zanimanje, saj so o njih precej napisali. Celo televizija je želela narediti posnetke našega izložbenega prostora.

Tuji kupci so prihajali na našo izložbo zelo pogosto in se pohvalno izražali o naših izdelkih. Tako so nas obiskale nekatere firme iz Nemčije, Avstrije, Italije in Grčije.

Ce bi hoteli dobiti iz velikega števila posameznih izjav enotno oceno, potem lahko rečemo, da smo največji napredek napravili v proizvodnji razsvetljavnih teles in stiskanih servisov. Na tem področju smo po mnenju vseh pred ostalimi jugoslovanskimi proizvajalci. Nekoliko slabša je bila ocena pihanih servisov, ki niti po obliki niti po dekoru niso ustrezali okusu potrošnikov.

Na sejmu smo res prikazali mnogo novega, pridobili smo pa tudi obilo napotkov za nadaljnjo orientacijo naše proizvodnje.

Nadaljnje naloge članov Zveze komunistov

Na letnih konferencah osnovnih organizacij ZK v steklarni, ki so bile v septembru, so člani ZK razpravljali o konkretnih nalogah članov, tako na primer, kako so komunisti opravljali delo v proizvodnji, kako so delali za povečanje proizvodnje in za zmanjšanje stroškov, za večjo delovno disciplino in izkoriščanje delovnega časa. Aktivnost članov ZK se je v steklarni po III. plenumu zelo povečala.

Največ razprav na vseh konferencah je bilo o potrebi idejne enotnosti članov ZK.

Zelo važno je, da se člani v razpravah zavzamejo za enotno stališče in do komunisti v akcijah nastopajo enotno. Pri centralnem delavskem svetu so se postavili aktivni, prav tako v sindikatu. Ker je v organih delavskega samoupravljanja precej članov ZK, je prav, če se aktivni o določenih vprašanih pogovorijo že prej in potem zavzamejo enotno stališče. — Precej razprave je bilo nadalje o idejnem izobraževanju članstva ZK kakor tudi o proizvodnih nalogah podjetja. Poudarek so dali tudi po-

trebi vzgoje mladih kadrov in da se od starejših pričakujejo nasveti in pomoč za nadaljnje delo.

GE

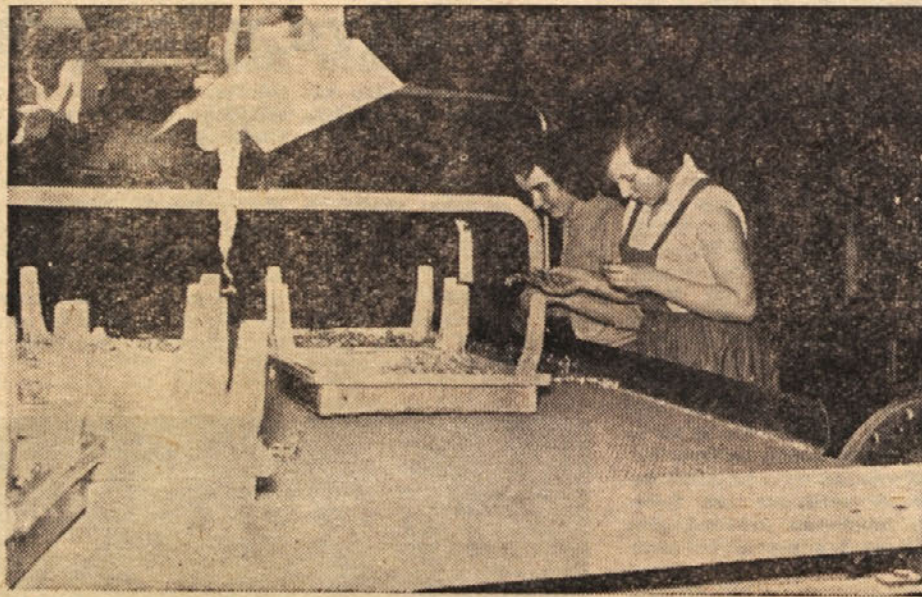
Nova peč že obratuje

HRASTNIK — Kolektiv hrastniške Steklarne je zadnji ponedeljek slavil pomembno delovno zmago. Ob 13. uri je začela z rednim obratovanjem nova 12-lončna peč, na kateri bo v eni izmeni zaposleno okrog 50 delavcev. Računajo, da bodo lahko z novo pečjo povečali družbeni neto dohodek na leto za okrog 300 milijonov dinarjev. — Na tej peči bodo izdelovali samo specialna stekla in to v pretežni meri za izvoz v Združene države Amerike, Belgijo in Zahodno Nemčijo.

Razstavljeni prostor Steklarne na mednarodnem zagrebškem velesejmu

Pregled avtomatske proizvodnje

Na zadnjem sestanku brigadirjev so obravnavali vrsto problemov

Na zadnjem sestanku obratnega delavskega sveta osnovne proizvodnje stekla so zahtevali člani, da se mora sklicati sestanek brigadirjev, t. j. vodilnih ljudi v osnovni proizvodnji, ker so se pojavili problemi, ki jih je treba razčistiti in urediti.

Ta sestanek je bil sklican in tudi udeležba je bila polnoštevilna. Iz raznih razprav na sestanku smo ugotovili, da je bil sestanek koristen, ker se v proizvodnji pojavljajo vprašanja, ki jih je potrebno rešiti. Poudariti pa je treba, da posamezni brigadirji še ne razumejo povsem pojma kolektivne odgovornosti za proizvodnjo in govore najraje samo o problemih svojega delovišča. To je sicer razumljivo, vendar naj vodilni ljudje gledajo na probleme podjetja iz širšega aspekta. Iz razprav je bilo tudi opaziti, da posamezniki določena odgovorna dela v tovarni podcenjujejo in to največkrat tedaj, kadar gre za povsem osebna vprašanja posameznikov ali za probleme skupine, v kateri delajo. Sestanek je pa pokazal, da da je bil res potreben, zato je bil sklep, da naj bo ta sestanek vsak mesec umesten. Treba se bo pa tega sklepa tudi res držati.

O čem so torej razpravljali na tem sestanku? Pojavil se je problem razpona plač med posameznimi skupinami, tako med grupo za kozarce in izdelovanja ostalega votlega stekla. Ugotovili so, da ta razpon ni pravilen. Tudi kadrovanje pomočnikov ali krogličarjev v posamezne brigade ni pravilen, ker je treba gledati, da bo procentni sestav celotne brigade pravilen. O stvari bo dokončno besedo izrekel upravni odbor. Zaključek je bil pa tak, da so brigade ob takšni proizvodnji in

storilnosti upravičene na regulacijo zaslužkov.

Spet drugo vprašanje so napake v steklu pri izdelovanju večjih izdelkov. Pri ostalih izdelkih je določitev procenta nastajajočih napak v redu. Delavnice, ki izdelujejo večje izdelke, imajo namreč manjše zasluge predvsem zaradi tega, ker je v večjem izdelku prej kak kamenček ali druga napaka v steklu. Podobno vprašanje nastaja tudi pri rezalnem lomu, ki pri večjih izdelkih narašča. Obveljalo je mišljenje, da naj se vprašanje uredi tako, da se prizna odstotek odpadka zaradi napak v steklu, ki presega normativ za artikel. Tudi o tem bo izrekel končno besedo upravni odbor.

Poseben problem so leseni modeli. Določene delavnice, ki delajo z lesenimi modeli, imajo težave z izpadi, ker dimenzije izdelkov ne ustrezajo zaradi izgorevanja modelov. Do sedaj delavnice tega niso dobile plačanega. V kolikor brigada ni kriva za napake, naj ima obratovodja možnost, da prizna ta odpadek zaradi napake modela in naj se delo plača. Brigadir, ki naj vodi kontrolo nad tem, in oddelkovodja pa naj skrbita, da se na pokvarjenem modelu ne bo delalo. Po sklepu obratnega delavskega sveta je naloga vsakega lesnega strugarja, da pred pričetkom dela vsake izmene pregleda, če so modeli v redu.

Kar se tega problema tiče, je treba še poudariti, da bo treba pri prevzemanju modelov iz delavnice začetni z ostrižim kurzom, ker se je v zadnjem času pojavilo več napak pri modelih in je bil izpad v proizvodnji zaradi tega kar znaten. Vsi odgovorni naj skrbijo za primerno kontrolo nad napakami, ker povzročajo

jo škodo v proizvodnji.

Pereče vprašanje, ki so ga obravnavali na tem sestanku, je izdelava malih parfemskih stekleničk na Kiko strojih. Sedaj ni nikjer mesta za takšno delo, ker kakovost stekla v ta namen ne ustreza. Peči so namreč grajene tako, da je povsod preveč trdo steklo za tovrstne stekleničke. Na drugi strani ima pa tovarna obveze do kupcev oz. industrij, ki te stekleničke potrebujejo. Obratovodstvo si za zdaj v tem pogledu pomaga, kakor ve in zna. Ustrezne proizvodnje pa ni, razen tega so steklarji tu prizadeti zaradi premajhnega zasluga.

To vprašanje bo ostalo odprto še kakšne tri mesece, dokler ne prične obratovati banja B. Treba bo pa nekaj storiti za prizadete steklarje, ker je njihov zaslužek veliko manjši kot pri drugih izdelkih. Tu se pa tudi pojavlja vprašanje, ali brigade res dajejo vse svoje sile za proizvodnjo. Pokazalo se je, da nekatere skupine ne.

Iz prednjega razvidimo, da je razprava res tekla okrog vprašanj, ki jih je treba rešiti. Za njihovo rešitev naj se zavzameta obratni delavski svet in sindikalna podružnica. — Ob tej priliki so brigadirji opozorili, da so člani kolektiva o raznih problemih podjetja premalo informirani.

Pa še o drugih vprašanjih so razpravljali, tako na primer o tem, če se v delavnice lahko pojavi potreba izdelave kakšnega novega artikla. Določene delavnice kaj radi tedaj delo malo »vlečejo« iz bojazni, da ne bi bila norma postavljena previsoko. Tudi tu naj brigadirji store svojo dolžnost, da ne bo v škodo podjetja in celotnega kolektiva in tudi ne prizadetih delavcev.

Iz razprav centralnega delavskega sveta

Na poročila in na izvršitev vse tri delovne izmene, in to sklepe zadnjega sestanka z avtobusom. Podjetje stane centralnega delavskega sveta prevoz ljudi sedaj, ko se naše tovarne je bilo izrečeno precej vprašanj in tudi pripomb. Tako je bilo v tem pogledu izrečeno tudi naslednje:

Komisija, ki jo je postavil upravni odbor podjetja in ki mora ugotoviti odvečno delovno silo v tovarni, intenzivno dela. To delo gre pa počasi dalje, ker je precej kočljivo. Navaja se primer, da je bila kljub temu, da je bilo sprejeto načelo, da se ne smejo sprejemati nove delovne moči, sprejetih več delovnih moči v avgustu in septembru. Sedaj se v tovarni avtomatizirajo določena delovna mesta, uvedlo se je pakiranje na hladilnih pečeh, delamo na tem, da moderniziramo odnašanje izdelkov v hladilne peči, prav tako se nam bo s tekočim trakom pri kozarcih sprostila znatna delovna sila — vendar v steklarni ni potrebna bojazen, da bi ljudi odpuščali, ker predstavlja za tovarno problem okoliščina, da vsak mesec odhaja iz podjetja okrog 30 ljudi. Napraviti je treba le majhno izboljšavo tudi pri »podmornici«, in takoj bo ponovno 12 ljudi preveč. Pa tudi pri kozarcih se bo napravila sprememba, tako da bo tudi tukaj nekaj ljudi na razpolago. So pa še v podjetju težave z nekaterimi prestavljenimi ljudmi, ker so med njimi takšni, ki jih ni mogoče nikamor dati. — Komisija bo morala svoje delo še nadaljevati.

Glede alarmantnih vesti v kolektivu, da bodo odpuščene vse poročene žene, je treba poudariti, da je to neresnica, ker delavski svet takšnega sklepa ne bo nikdar sprejel. Pač pa se bodo na slabša dela prestavili vsi tisti, ki na svojem delovnem mestu niso dovolj resni in se tudi ne zavzemajo zadostno za delo v tovarni.

Na vprašanje, zakaj se je porabilo letos v tovarni toliko več premoga, je treba dati članom kolektiva sledeče pojasnilo:

Tovarna je resnično porabila 2.088 ton premoga več, toda upoštevati je treba, da je bila več v pogonu banja F in 1 in poltonska rjava banja, razen tega je bila v obratu še ena hladilna peč več. Problem je pa v tem, da naše kapacitete niso dovolj izkoriščene, ker imamo več talilne površine, kot pa izdelamo iz peči steklene gmote, zaradi česar je bila tudi poraba premoga večja.

Centralni delavski svet je nadalje razpravljal o zelo važnem vprašanju, namreč o delovni disciplini in o vprašanju prevoza ljudi na delo in z njega. Sedaj imamo 87 zaposlenih, ki se vozijo na delo v tovarno iz Zidanega mosta in Radeč. Delavski svet je mnenja, da je tem ljudem treba za zdaj pomagati s tem, da se prevoz ljudi uvede za

Upamo, da bodo imeli ljudje potem več elana za delo. Na drugi strani bo pa tudi manj izpadov v proizvodnji, ker ljudje mnogo več časa zamude s čakanjem na vlak, ki traja tudi po več ur.

Centralni delavski svet je prav tako poslušal poročilo o pregledu zaključnega računa tovarne za leto 1961. Poročilo je bilo v redu in tudi zaključni račun je bil v redu izdelan. Le nekaj manjših popravkov bo potrebnih. Tu se je pojavil tudi problem dotacije, ki jo kolektiv daje sindikalni podružnici za letne dopuste članom kolektiva. Dati bo namreč treba znatna sredstva iz plačilnega fonda za kritje razlike — komisija je pa mnenja, da ta sredstva ne smejo presegati zneska, ki je določen za uredbo. Prihodnje leto bo treba razmišljati kako se bodo ta sredstva delila.

Nadalje je delavski svet poslušal tudi poročilo o revalorizaciji osnovnih sredstev. Iz podatkov je razvidno, da je bilo v naši tovarni to delo v redu opravljeno v roku do 15. septembra t. l. Iz podlog je razvidno sledeče:

Vrednost osnovnih sredstev se je pri zgradbah povečala za 34,8%, za domačo opremo za 20,22%, za uvoženo opremo za 24,35%, za zemljišča za 141,12%, za stanovanjske zgradbe za 82,56%. Znatno se je povečala tudi vrednost hladilnih peči.

Nov predračun kaže, da bo prihodnje leto znašala amortizacija 113.386.000 din, medtem ko je letos znašala le 91.324.000 din. Treba bo torej ustvariti približno 22 milijonov din več sredstev.

Nov način ocenitve osnovnih sredstev bo privedel delovne kolektive v državi v neenak ekonomski položaj.

Mimo tega problema bo treba prihodnje leto ustvariti več sredstev tudi za socialno zavarovanje, ker bo moral kolektiv 30 dni boleznij plačati iz svojega plačnega fonda.

Da bomo vse te težave prebrle, se bo treba boriti za zmanjšanje proizvodnih stroškov.

V nadaljnji razpravi je delavski svet še načelno obravnaval vprašanje plač tistih delavcev, ki imajo še precej majhen zaslužek. Tudi te plače bo treba ob novem letu popraviti.

Glavna akcija vseh činiteľjev, od delavskega sveta in upravnega odbora ter do vseh odgovornih ljudi v podjetju gre sedaj za tem, da se zmanjša število delovne sile in da se čimveč del avtomatizira.

Naloga sindikalne podružnice v četrtem tromesečju

Iz kolektiva za kolektiv

V zadnjem četrtletju poslovnega leta čaka izvršni odbor in pododbor sindikata precej nalog, katere pa bomo lahko izvršili samo pod pogojem, če bodo sodelovali člani vsaj v določenih vprašanjih, to so tista, po katerih bo moralo sodelovati celotno članstvo.

Smatramo, da je treba prekiniti z dosedanjim prakso našega dela in naj ne bo sindikat v prihodnje tisti, ki bo samo obveščal kolektiv, temveč mora sindikat delati v bodoče pri reševanju notranjih nerešenih vprašanj bolj operativno.

Kljub temu, da se je področje našega dela razširilo, da se je vsebinsko delo spremenilo, da je bilo doslej več obveščanj kolektiva, pa je še vedno kritika s strani posameznih članov kolektiva. Slišijo se tudi pripombe, da sindikata ni čutiti v podjetju. Posamezni člani kolektiva smatrajo, da je delo sindikata še vedno reševanje vsega tistega, kar služi posameznikom v njihovo korist — skrb za ozimnico itd.

V zadnjem četrtletju naj bo skrb izvršnega odbora:

1. Narediti temeljito analizo devetmesečne realizacije. Smatram, da naj uspehe ali neuspehe izvrševanja planskih nalog tolmačijo člani centralnega delavskega sveta v tistih volilnih enotah, kjer so bili izvoljeni. Ob tej priliki je treba ugotoviti realizacijo sklepov, ki so bili sprejeti ob pregledu polletnega proizvodnega obračuna. To obravnavanje naj se obdela na zasedanjih obratnih delavskih svetov. Gre za to, da se bodo rezultati temeljito obdelali na osnovi pokazateljev posameznih ekonomskih enot. Na osnovi zaključkov, dobljenih na teh razpravah, pa naj sledi skupna akcija obeh zainteresiranih faktorjev.

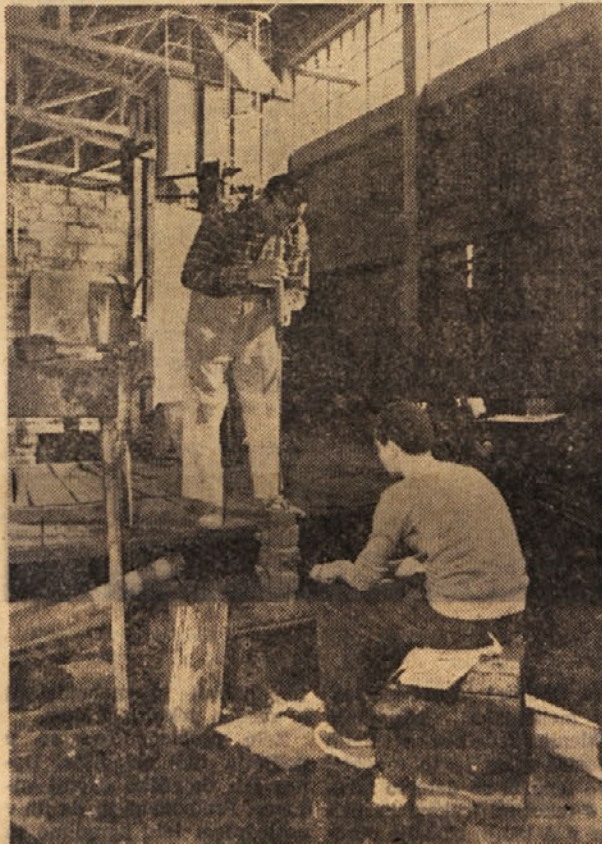
2. Družb. ekonomska vzgoja kolektiva in tečaji za člane organov upravljanja ter voljenih članov izvršnega odbora in pododborov.

3. Kadrovska organizacijska ureditev, sklicanje komisij, ki bodo naredile nadaljnje okvirne programe za konec letošnjega leta in za dobo do bodočega obdobja zborov.

Posebna naloga pa se poraja pred članstvom sindikata,

in sicer urejevanje notranjih medsebojnih odnosov pri delitvi čistega dohodka. V nekaterih vprašanjih bo celo potrebno narediti nekaj ankete, da tako dosežemo v določenih vprašanjih soglasnost. Če pa hočemo to doseči, kar bo uspeh nas vseh, se bomo morali boriti. Vsi tisti, ki jim bo pa ta napor morda nevšečen, naj se ne čudijo, če bodo kdaj tudi prizadeji, kajne le skupno delo rodi sadove.

Alojz Janežič

Izdelovanje cilindrov

Ob zaključku tedna otroka

(ar) HRASNİK — Ob zaključku letošnjega tedna otroka je Društvo prijateljev mladine v Hrasniku izvedlo svoj letni občni zbor, ki je bil v soboto popoldne v klubu Svobode I. Po poročilih in razpravi so sprejeli program za bodoče delo društva. Prav tako so po občnem zboru proslavili 10-letnico svojega društva.

tem stroju, ne trpi, vendar je produkcija precej visoka. Stroj namreč odreže v 8 urah do 450 tulp z debelo steno, če pa imajo tulpe tanjšo steno, tedaj jih odreže v tem času tudi do 700-800 kosov.

Tekoči trak je v pogonu

Ze dalj časa so si naši strokovnjaki prizadevali, kako bi v steklarni uredili vprašanje dodelave pihanih kozarcev. V tem delu so uspeli. Tako lahko na primer vidimo v brusilnici pri brigadi za kozarce, da delo poteka povsem drugače, odkar je v pogonu tekoči trak. Tekoči trak so skonstruirali domači strokovnjaki in po dosedanjih ugotovitvah ne zaostaja prav nič za uvoženim, če ni morda še boljši. — Prednosti tekočega traku so znatne. Delavkam sedaj ni več treba prelagati kozarcev iz ene posode v drugo. Nadaljnja prednost traku je v tem —

Nov rezalni stroj

Pred kratkim je naša tovarna kupila rezalni stroj za žaganje steklenih tulp vsch oblik. Stroj smo dobili iz Belgije. Stroj je pa prav tak kakor žaga za rezanje lesa. Marsikdo se bo morda čudil, kako je le mogoče rezati steklo kot les. Veliko članov našega kolektiva je še, ki tega stroja v delu še niso videli. Kako lepo je videti, ko ta stroj stiskano tulpo v debelini 6-7 mm odreže, kakor da bi rezal mehak smrekov les.

Prednost novega stroja — žage je v tem, da pri njem odpade potreba brušenja stekla. Delavka, ki dela pri

kar se je pokazalo že v prvih dneh — da se lom stekla manjša iz dneva v dan. Popravilo že dodelanih kozarcev se je znatno zmanjšalo, ker se kozarci pri transportu ne obtočajo. Pa še druge prednosti so. Proizvodnja se je povečala zaradi tehničnih izboljšav. Prednost je prav tako v tem, da se kozarci kar dobro umivajo, tako da pozonejšje brisanje odpade. Enako tudi sušenje kozarcev. — Z novim načinom dela je tovarna sprostila delovne sile, ki se bodo lahko uporabile na drugih delovnih mestih.

Se en uspeh domačih strokovnjakov

Domači strokovnjaki v naši tovarni so izdelali tudi električno hladilno peč, ki jo sedaj vidi vsak delavec. Peč služi za hlajenje izdelkov v avtomatski proizvodnji. V prvih dneh obratovanja se je pokazalo nekaj napak in je bilo tudi nekaj zastojev, vendar smo te napake kmalu popravili. — Prednost nove hladilne peči je v ekonomski porabi goriva, ker se segreva povsem z električno kurjavo. Za stare hladilne peči smo porabili približno dva vagona šamotne opeke, pri novi peči pa to popolnoma odpade. In še neka prednost je: v tovarni ne bo več nobenega žvepla. — Težill bomo za tem, da dobimo še več takih peči.

Popravilo, ki je bilo nujno potrebno

Marsikdo se je že obregnil ob to, zakaj se v tovarni, ki je popolnoma nova, že spet prekopava. Bilo pa je nujno potrebno. Dela se drenaža, ker se voda iz Bobna in tudi s hriba zateka pod tovarno. Zaradi tega so bili v preteklosti večkratni primeri izdelave slabega stekla. Vzrok je bil v tem, da se je voda zatekala v kanale, pri čemer se je pojavila para, ki je škodila. To nujno delo opravilja Gradbeno podjetje iz Hrasnika in bo stalo okoli 8 milijonov dinarjev. Sam izkop je zelo težaven, ker se mora drenaža polagati v globini 4 metrov.

Doslej tri nesreče

Delavski svet naše tovarne je dal svojo privolitev, da se napravi odcep cestišča k upravnemu poslopju steklarne in da se ta del ceste tudi flakuje. Prav tako bodo na ovinku pri odcepu napravili cesto tako, da bo ovinek pregleden. Na tem ovinku so bile do sedaj že tri nesreče.

Nova lončena peč že gori

V steklarni že deluje nova lončena peč, prav tako tudi komore za segrevanje lončev. Vse kaže, da bomo že v kratkem pričali novi proizvodnji opalnega stekla na

novi peči — da pa obstaja nevarnost, da proizvedenih izdelkov ne bo mogoče v dovolj hitrem času dodelati v brusilnici, ker so na to vprašanje polagali premajhno pažnjo. Pa brez zamere. O tem in še drugem pa prihodnjč.

KAJ SMO PRIPRAVILI GLEDE IZOBRAZEVANJA?

V drugi polovici letošnjega leta je bil formiran Center za izobraževanje. Malo pozneje je bil potrjen tudi pravilnik tega centra, ki navaja, kaj in kako naj poteka izobraževanje v podjetju.

Vsako načrtno izobraževanje naj se oslanja na potrebe in zahteve posameznega podjetja. Vsako podjetje pa ima svojo specifično karakteristiko, po kateri naj se ravna izobraževalno delo. V našem družbenem razvoju postavljamo v ospredje geslo: delavec — upravljaec, to se pravi, da imamo že prvo kot drugo, vendar je treba oboje kvalitetno še nadalje izpopolnjevati. To pa terja načrtno in strokovno delo.

Kljub ustanovitvi tega centra pa njegov uspeh še ni zagotovljen, ker je seveda odvisen od zanimanja zanj s strani vseh članov kolektiva. Potrebna je tudi strokovna analiza potreb, ki naj se predloži kolektivno v potrditev.

V tej sezoni bo izobraževanje razdeljeno na dve področji, in sicer a) na družbeno-ekonomsko izobraževanje, b) na strokovno izobraževanje. Po 1. m načrtu bo delo potekalo do 20. decembra t. l., potem bo pa izdelan nov program za prihodnje plansko leto.

V letošnjem letu so nadalje še na programu razni seminarji za celotni kolektiv, za člane organov upravljanja, za člane izvršnega odbora sindikatov in njegovih pododborov ter seminarji s strokovnega področja. Ta program bo razviden z razglasne deske v tovarni. Zeleti je, da bi bila vsa predavanja čimbolj številno obiskana, saj je naše znanje v raznih vprašanjih še vedno močno pomanjkljivo.

Alojz Janežič

Obvestilo

Po sklepu delavskega sveta našega podjetja bo služba za pravna vprašanja v naši tovarni dajala članom našega kolektiva pravne nasvete dvakrat tedensko, in sicer vsak torek in petek od 12. do 14. ure.

Člani kolektiva! Poslušajte se te ugodnosti, potrebno je pa tudi, da se vsak drži določenega termina.

vv

Steklarna in avtomatizacija

Odkar upravljajo delavci tovarno, se je življenje v njej, pa tudi njen videz močno spremenil. Ni več starih, mračnih in umazanih prostorov, temveč nov, svetel, zra-

kozarce. Ta napravi oz. obrusi v 8 urah 10.000 kozarcev, kar bi opravilo ročno v tem času šest brusilk. Glede na to, da smo ravno pri delovni skupini za kozarce imeli precej ne-

medtem ko je bilo večsah ravno nasprotno. Obrat zaposluje tudi preveč delovne sile. Razvidno je nadalje, da je tovarna še vedno premalo avtomatizirana in mehanizi-

na parfumska embalaža. Rešitev bi bila, ako v eni sekciji na obstoječih KS-6 avtomatih ustavimo kalup za omenjene stekleničke. Brusilnico je treba do kraja av-

gradnja bo marsikateri problem omilila ali celo odpravila. Kot je predvideno, pravično delo v zmesarni ne bo več odvisno od fizičnega dela in točnosti zaposlenih oseb, temveč od pravilnosti delovanja avtomatskih naprav.

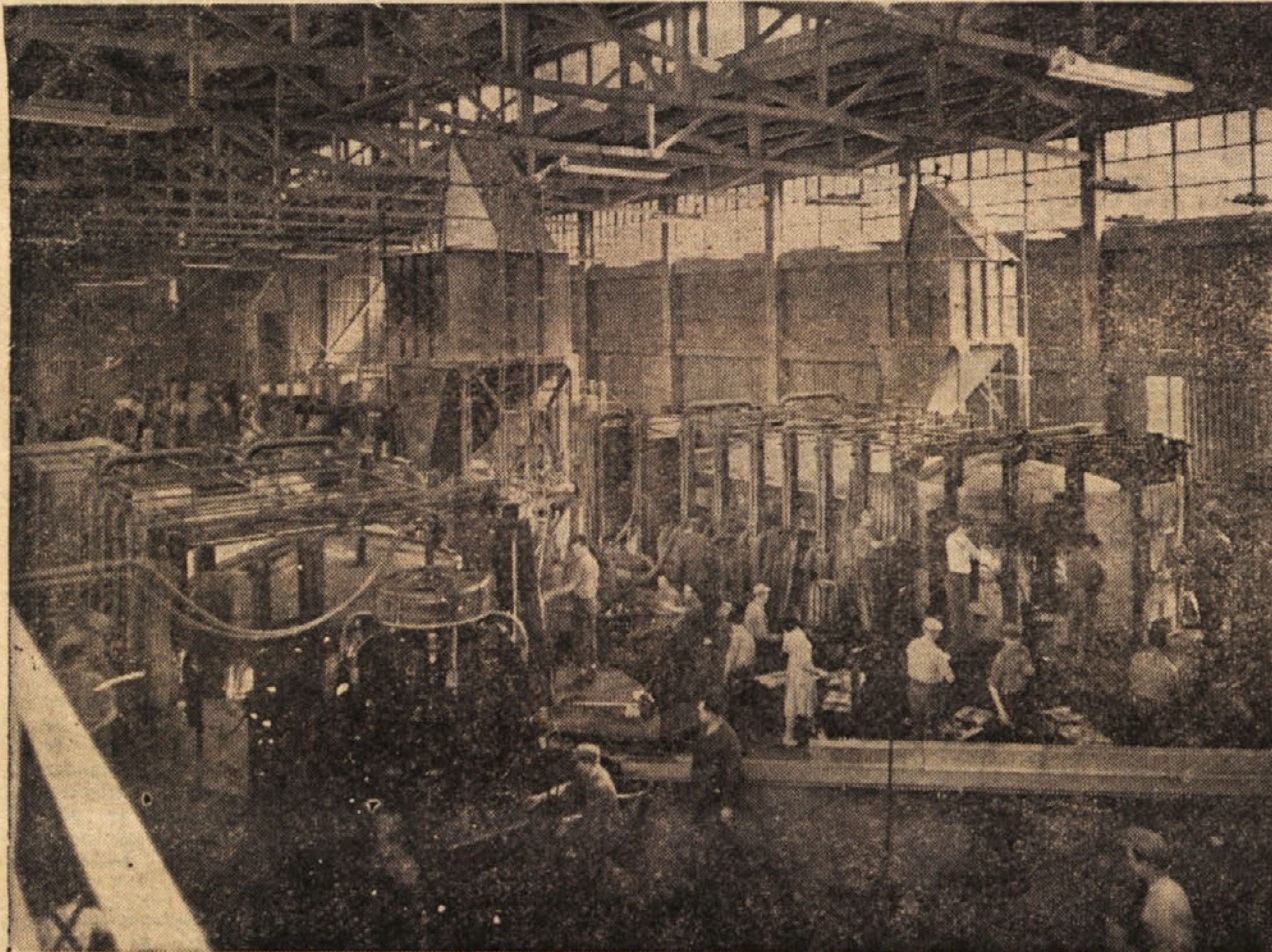
Da se popolnoma eliminirajo napake, je nujno potrebno urediti vprašanje goriva. Znano je, da so do sedaj skoro vse večje tovarne uporabljale izključno premog kot tehnološko gorivo. Razvoj industrije in kemije je pa pokazal, da premog kot gorivo, predelano v posameznih tovarnah v plin, iz tehničnih in ekonomskih razlogov vse bolj odstopa svoje dosedanje mesto drugim gorivom. To so v glavnem zemeljski plin, daljinski plin, nafta in razna kurilna olja ter električni tok.

Ker je smoter vsake tovarne, da zniža proizvodne stroške in da izboljša tehnološki proces, pri čemer igra gorivo marsikje eno izmed najpomembnejših postavk, je tudi steklarna prisiljena razmišljati o uvedbi drugega tehnološkega goriva. Kratek finančni pregled, ki ga podajamo v naslednjem, nam prikazuje, da je iz ekonomskih in tehničnih razlogov utemeljen prehod na drugo gorivo, kjer se račun nagiba v prid oljni kurjavi.

Stroški obstoječe generatorske postaje znašajo letno 267.992.000 din - stroški za zgraditev novih naprav na oljno kurjavo bi znašali 92.000.000 din - letni stroški za oljno kurjavo bi pa stali 163.280.000 din.

Iz teh števil je jasno razvidno, da je prehod na drugo tehnološko gorivo nujen in da po ekonomskem izračunu za nas najbolj ustreza težko gorilno olje. S tem gorivom lahko povečamo talilne kapacitete peči, znatno pa še čistočo stekla.

Kakor kaže, bo v tovarni dela še dovolj in bo treba avtomatizaciji in mehanizaciji vrata še bolj na široko odpreti. Ing. Rihard Peitl

Kaj ni lep razgled - delo pri novih pečeh

čen in prostoren rekonstruiran obrat z boljšimi delovnimi pogoji. Iz dneva v dan se pojavljajo v tovarni novitete, vse z namenom, da bi se proizvodnja izboljšala kvalitetno in kvantitetno. Tako so bili leta 1960 prvičkrat v zgodovini hrastniške steklarne vpepljeni trije avtomati za proizvodnjo drobne embalaže. S tem smo naši zdravilni industriji zelo ustregli, kajti dragih stekleničk za zdravila ni treba več uvažati. Prednost avtomatov je pa tudi v tem, da proizvedejo petkrat več kot polavtomati pri štirikrat zmanjšani delovni sili.

Steklarske peči, ki sedaj delujejo v novem obratu, so zgrajene na popolnoma novem principu. Ni več starih obročnih kadi, temveč pretočne, ki se odlikujejo zlasti po tem, da je mogoče na njih topiti zelo čisto steklo z manj talilnimi napakami. Peči se ne dozirajo več ročno, pač pa to delajo mehanizirane lopate. Nadalje stojita v obratu še dva stroja za toplo rezanje stekla, česar v hrastniški steklarni doslej nismo poznali. Avtomatizacija in mehanizacija se pa ne izvajata samo v obratu za osnovno dejavnost, pač pa tudi v stranskih. V brusilnici prav z uspehom obratuje brusilni avtomat za

potrebne loma zaradi večkratnega prekladanja in pomankljivih medfaznih transportnih naprav, smo tu pred kratkim uvedli transportne trakove, ki naj bi odpravili nepotrebne lome. Prvi poizkusi so dali kar zadovoljive rezultate. - Mnogo obdelovalnih faz za nekatere artikole smo si nadalje prihranili z uvedbo diamantne žage. Ti izdelki se sedaj na tem stroju dokončno zgotovijo.

Kakor vidimo, se v steklarni že opazi današnji moderen čas, doba avtomatizacije in mehanizacije. Osnovno načelo takega industrijskega obratovanja je torej povečanje proizvodnih kapacitet ob zmanjšanju delovne sile. Poglejmo torej, kako se to izvaja v naši tovarni!

Za primerjavo navajam podatke iz leta 1948 in 1961. V letu 1948 smo proizvedli 5,39 ton steklenih izdelkov na moža, leta 1961 5,26 ton stekla, upoštevajoč tudi avtomatsko proizvodnjo, medtem ko smo brez avtomatov izdelali 4,80 ton stekla na 1 zaposleno osebo. Ti podatki izkazujejo ravno nasprotno od tistega, kar bi pričakovali. Vendar se to delno opraviči s spremenjenim proizvodnim programom, kajti danes proizvajamo več lažjih izdelkov,

Čimprej je namreč treba mehanizirati odnašanje steklenih izdelkov s tistih delovišč, kjer je to mogoče. Zelo lepo bi se dalo to izvesti s tekočimi trakovi na primer v A banji. Nadalje obratuje v tovarni še precej polavtomatov, katerih proizvodnjo bi delno lahko nadomestili z avtomati.

Problem je prav tako drob-

tomatizirati in mehanizirati z uvedbo tekočih trakov.

Zelo problematična so v podjetju tudi skladišča. Danes teh dejansko skoraj nimamo. Predvideno je, da jih v naslednjem letu zgradimo in tedaj bi bilo mogoče uvesti bolj racionalna transportna sredstva. - Nujno je, da čimprej uredimo novo, avtomatizirano zmesarno. Njena iz-

Nekaj problemov naše stanovanjske zadruga

Upam, da bo člane našega kolektiva tudi zanimalo, kaj dela in s kakšnimi problemi se ubada stanovanjska skupnost v spodnjem delu hrastniške doline.

V dosedanjem triletnem obdobju stanovanjske skupnosti lahko rečemo, da smo na tem področju znatno napredovali. Tu se je seveda treba zahvaliti za znatno pomoč, ki sta jo nudila kolektiva Steklarne in Tovarne kemičnih izdelkov, prav tako pa tudi ObLo Hrastnik.

Članom našega kolektiva bo gotovo znano, da ima stanovanjska skupnost med

ostalim nalogo, da nudi pomoč gospodinjstvom, hišnim svetom in vsem občanom na svojem teritoriju. Tu mislim predvsem na pomoč občanom v obliki raznih servisov, pomoč hišnim svetom in z upravljanjem vzgojno-varstvene ustanove v našem kraju. Člani našega kolektiva se pa doslej še vse premalo poslužujejo uslug servisov. Stanovanjska skupnost ima sledeče servisne službe: ključavničarski, zidarski, kleparski, mizarski in električni servis. Vsi ti servisi imajo sedaj po enega honorarnega strokovnjaka. Na zadnji

seji je pa bil sprejet sklep, da se nastavijo določeni etalni strokovnjaki. Težkoče so v glavnem sedaj v tem, da hišni sveti nimajo na razpolago dovolj sredstev, zlasti ne tisti hišni sveti, ki morajo upravljati stare stanovanjske hiše. Zaradi tega je bila tudi realizacija posameznih servisov precej nizka, vendar so bili do sedaj vsi servisi aktivni, da torej ne delajo z izgubo.

Omenimo, da je imel ključavničarski servis v prvih 8 mesecih letošnjega leta 411.807 din dohodkov in (Nadaljevanje na 10. strani)

395.000 din izdatkov brez izgube delovnih dni v proizvodnji

Delavski svet steklarne je na svojem zasedanju razpravljalo med ostalim tudi o problematiki zdravstvene službe in ob tej priliki izvolil delegate za komunalno skupnost socialnega zavarovanja, in to: Viljema Petriča, Eriko Pevcin in Julija Smodiča.

Po referatu o dosedanem delu izpostave zavoda za socialno zavarovanje, ki ga je podal tov. Julij Smodič, je sledilo nekaj pripomb. Tako na primer o preventivnem zdravljenju. Nekateri člani kolektiva so bili na pregledu zdravstvene komisije in določeni za zdravljenje, vendar so bili po novi uredbi, veljavni od 1. julija dalje, izločeni. Izrečena je bila pripomba, da to ni pravilno. — Predstavniki KSS je nato telmačil članom DS, zakaj so nastale te spremembe.

Drug problem je prosta izbira zdravnika. Nekatera podjetja so v zvezi s tem že napravila razne ukrepe. Naš CDS je sprejel priporočilo, da bolniki lahko prosto izbirajo zdravniško pomoč, medtem ko jih v bolniški stalež zapisuje samo ambulantni zdravnik podjetja. Ko smo delali v tej zadevi še po starem, so posamezni člani zelo izkoriščali socialno zavarovanje.

V razpravi o sredstvih socialnega zavarovanja in njihovi združitvi je bil potrjen že sprejet predlog, da naj se razčisti vprašanje gradnje in financiranje bolnišnice v Trbovljah, namreč odvajanje sredstev v ta namen. Prav zanimiva je bila tudi razprava o bolniških-alkoholikih, ki so šli na zdravljenje v Vojnik. — Zadevni stroški so zelo veliki in bodo šli po novih določbah v breme kolektiva. Samo v naši tovarni znašajo ti stroški za 5 primerov skupno 395.000 dinarjev, pri čemer pa ni včeta izguba delovnih dni teh tovarišev oziroma izguba v proizvodnji. In rezultat vsega? Vsi ti tovariši ponovno pijejo razen enega in s tem zmanjšujejo v določeni meri proizvodnjo.

Do sedaj so stali bolniški dnevi naše podjetje letno 8 milijonov dinarjev, po novi uredbi, ko plača podjetje hranarino za 30 bolniških dni, se bodo pa ti stroški povečali na približno 20 milijonov dinarjev.

V interesu našega kolektiva in skupnosti je, da vodimo večjo kontrolo nad neupravičenim izkoriščanjem sredstev socialnega zavarovanja.

Poseben problem, ki je bil načrt v razpravi, je vprašanje odstotkov povprečnega prispevka. Obveljalo je mnenje, da določitev dodatnega prispevka, ki odpade na naše podjetje, ni pravilna. — Imamo namreč 60 odstotkov

ženske delovne sile in je zaradi tega več izgub delovnih dni v bolezenskih primerih. Sodimo, da zadevni odstotek ne bi smel biti za vse gospodarske organizacije enak.

Več pozornosti odpravi nezgod

V zadnjem času večkrat opazili, da ležejo številke o razpravljanju o novem zakonu o socialnem zavarovanju. V teh razpravah smo lahko

izkoriščanja socialnega zavarovanja. Prizadeti člani se ne zavedajo, da grejo ta sredstva iz žepov celotnega kolektiva. Tu mislim predvsem na tako imenovane »tridnevne« bolnike.

Mimo teh pa imamo v tovarni tudi precej nezgod. Specifičnost dela v podjetju je taka, da imamo obilo opeklin ali urezov. Vendar bi z večjo pažnjo in previdnostjo pri delu te nezgode lahko znižali na minimum. Tu bi morali člani kolektiva upoštevati navodila HTZ službe. Samo primer: pred meseci smo razglasili, da ne sme nihče prihajati v službo v opankah (japonkah) zaradi tega, ker je bilo v enem samem mesecu več nezgod z vrezi v nogo. Napravili smo ta razglas, toda kakšen je bil rezultat? Popolnoma negativen, ker zaposlene ženske še nadalje hodijo v službo v japonkah. Ob vsem tem lahko grajamo tudi to, da nadrejeni organi ne opominjajo zaposlenih na to. Rezultat — nezgode se zaradi tega še vedno ponavljajo.

Na drugih delovnih mestih spet opažamo, da ljudje ne koristijo raznih zaščitnih sredstev pri delu, kot na primer očal, naprstnikov, rokavic, respiratorjev itd. Zavedati bi se morali vsi, da grejo vsa sredstva v ta namen iz plačilnega sklada našega kolektiva in da če se bodo nezgode še ponavljale in množile, da gre vse to na račun žepov vseh.

Pa pogledjmo, kakšne nezgode smo imeli v mesecu juliju in avgustu!

V JULIJU so bile te ne nezgode: 1. Mirko Smodič se je zboldel s steklenim drobecem; bil je 6 dni odsoten z dela (bolniška hranarina 7.026 din). — 2. Krista Majer: urez v zapestje roke (tri dni doma, hranarina 1.572 din). — 3. Hasan Hrstič je dobil udarec na stopalo leve noge (5 izgubljenih dni, hranarina 3.948 din). — 4. Stanko Radej, v oko mu je padel smirkov prah (8 izgubljenih dni, hranarina 7.124 din). — 5. Hubert Koritnik: urez na prst leve roke (10 izgubljenih dni, hranarina 7.422 din). — 6. Franc Sodič: urez v roko (10 izgubljenih dni, hranarina 12.152 din). — 7. Ljubo Čakič: urez v desno nogo (9 izgubljenih dni, hranarina 11.225 din). — 8. Jože Rugelj: urez v prst desne roke (9 izgubljenih dni, hranarina 10.235 din). — 9. Robert Kožler: urez v desno roko (3 izgubljeni dnevi, hranarina 6.258 din). — 10. Jožefa Zore: opekline (12 izgubljenih dni, hranarina 4.501 din). — 11. Vilma Zabar: opekline (12 izgubljenih dni, hranarina 14.809 din). — 12. Ivan Medvešek: vbod s steklom (3 izgubljeni dnevi, hranarina 4.751 din).

Tako so se v prostem času zabavali hrasniški steklarji in njihovi svojeci v Crikvenici

Gibanje delovne sile v avgustu in septembru

Ze ob obravnavi polletnega poročila o naši tovarni je bilo poudarjeno, da je bil porast delovne sile v podjetju v zadnjem času prevelik. V mesecu septembru t. l. se pa opaža nazadovanje števila zaposlenih. Tako je bilo v mesecu avgustu v tovarni zaposlenih 1.573 delavcev in uslužbencev, v septembru pa je znašalo stanje vseh zaposlenih 1.566. V mesecu avgustu je bilo prijavljeno 27 delavcev in 7 uslužbencev, odjavljeno pa 27 delavcev. V septembru je bilo na novo prijavljenih 29 delavcev in 2 vajenca, odjavilo se je pa 41 delavcev in 2 uslužbenca.

V mesecu avgustu so se odjavili naslednji tovariši in tovarišice: Pavla Sladič, Ante Tomič, Božo Jerkovič, Peter Sopar, Drago Srenk, Silva Zeleznikar, Rasim Mirtič, Ivan Pilnaver, Stanislava Dolanc, Marija Pevc, Fric Stene, Frančiška Bohorič, Radenko Katanič, Lazar Gojgič, Jože Pogorevc, Ivan Kandolf, Silva Kraševc, Ana Pušnik, Stanislava Ržišnik, Bernard Petrin, Stanislava Hrovat, Stanislav Šubi, Frančiška Zajc, Ivana Kanižar in Silva Perko.

V istem mesecu so se na novo prijavili: Ida Rugelj, uslužbenka, Jana Kolar, uslužbenka, Janez Strgaršek, uslužbenec, Anton Ve-

ber, steklar, Franc Prašnikar, menjalec modelov, Avguštin Rajbar, odnašalec, Alojz Kavšek, stekl. pomočnik, Ciril Hudina, odnašalec, Jernej Potokar, uslužbenec, Gizela Habjan, uslužbenka, Franc Tržan, steklar, Stana Dolanc, pomož. delavka, Drago Vertuše, izpihalec, Mirko Križaj, cizeler, Alojz Knez, ključavničar, Rudi Bedenik, ključavničar, Karel Dragar, cizeler, Zdenka Vecko, Margjeta Križnik, Ana Prah, Angela Potušek, Majda Majcen (vse pomož. delavke), Franc Peklar, stiskalec, Ivan Hafner, nab. stekla, Matija Veržot, dezenski brusilec, Vincenc Taučar, odnašalec, Leopold Barakini, odnašalec, Jože Barakini uslužbenec, Jože Palič, električar, Stanko Rotar, uslužbenec, Franc Cepin, steklar, Anton Bevc, steklar.

V mesecu septembru so se odjavili: Marija Vatovac, Adela Zupančič, Edvard Seško, Franc Špan, Regina Tramšek, Maks Avguštin, Slavka Medvešek, Marija Kostanjšek, Alfred Granda, Ana Kovač, Ana Florjanc, Rafael Prebejšek, Franc Gorišek, Olga Brglez, Karolina Zarn, Rušid Okič, Rudi Janežič, Jože Rakar, Stjepan Biruš, Emil Špan, Franc Pušnik, Stanislav Korošec, Ivan Zebič, Alojz Gunzek, Franc

Razpotnik, Adolf Hočevnar, Adolf Cigole, Pavel Bauerheim, Miha Javoršek, Viljem Maurer, Rudolf Brečko, Anton Jurgel, Leopold Knaus, Lea Sinkovec, Amalija Rečko, Jože Kranjc, Frančiška Bohorč, Joža Racki, Djemila Nujčič, Vida Trošt, Antonija Stojis, Stefka Ostrovršnik in Ljudmila Kukovičič.

V septembru so se na novo prijavili: Rudolf Beravs, Boris Blagotinšek, Drago Hauptman, Leon Hudi, Alojz Maurer, Jože Ržek, Albin Stepinšek, Viktor Šoba (vsi vajenci), Stanislav Šubi, Maks Buršič, Anton Bohneč, Ivan Boroš, Andjelko Bendelja, David Stopinšek (vsi stekl. pomočniki), Valerija Kukuričzovič, pom. delavka, Alojz Horvat, odnašalec, Friderik Brečko, odnašalec, Erna Kumperger, pomož. delavka, Vincenc Brglez, odnašalec, Hedvika Pust, pomož. delavka, Martina Teršek, pomož. delavka, Ivan Kovač, odnašalec, Stojan Kirn, odnašalec, Lidija Kirn, pomož. delavka, Jože Vrtačnik, odnašalec, Viki Kalandar, pomož. delavka, Jože Frankovič, odnašalec, Veronika Rižner, Milena Strgaršek, Marija Soddec, Anica Novak (vse pomož. delavke), Stanislav Peklar, Alojz Čepin, Franc Burkeljc, Božidara Sotlar (vsi odnašalci) in Veselin Vojnovič, pomož. delavec.

Kako smo preživeli oddih

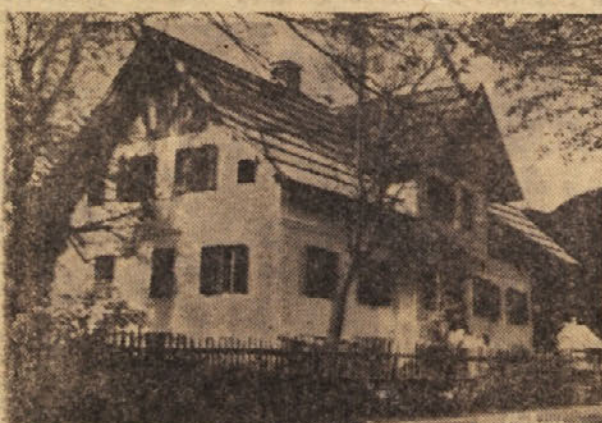
Upokojeni steklarji v Bohinju

Kot vsako leto, tako smo tudi letos preživljali svoj letni oddih v počitniških domovih v Crikvenici, Bohinju in v Pulju. Skupno število dopustnikov je bilo 692. Kljub planiranim dopustom so imeli referenti za oddih težave pri razporejanju in ostalih vprašanjih. S strani posameznih članov kolektiva ni bilo razumevanja za težave, s katerimi se pri urejanju tega vprašanja srečujejo referenti za oddih in celoten izvršni odbor. Kapacitete naših domov so bile vsa leta doslej enake, v tem letu pa kljub povečanju ležišč in novega okolja v Pulju, nismo bili v stanju ustreči vsem zainteresentom. Na osnovi tega lahko ugotovimo, da smo morali pričeti s sezono za eno izmenno pozneje kot prejšnja leta. Smatram, da bomo morali koristiti letni oddih tudi v posezoni in v zimskem času v domu v Bohinju, ki naj bo odprt vse leto. Grobi finančni obračun nam pove, da bodo kljub povišanju cene dnevnemu obroku, izdatki kot v prejšnjih sezonah. Delno je to razumljivo, saj v Crikvenici cene niso hotele padati niti proti koncu sezone. Dokončni obračun poslovanja bomo podali članom kolektiva pri obravnavi devetmesečne realizacije poslovanja podjetja.

Smatram, da je lahko nam vsem v zadovoljstvo to, da je dom v Bohinju končno le

urejen. Da to drži, je dokaz v tem, ker skozi celo sezono ni bilo nobenih pripomb. Koristniki oddiha v Pulju pa bodo preko ankete, ki jo organizira občinski sindikalni svet, povedali, kako so bili zadovoljni z letovanjem v

Naloga izvršnega odbora v tem vprašanju je, da uredi to vprašanje preko ankete ali referenduma, tako da bomo imeli člani kolektiva enake pravice, da bo prej urejeno vpisovanje kot v tem letu, skratka - to vprašanje naj

Dom oddiha kolektiva Steklarne Hrastnik varih Fužin pri Bohinju

tem kraju. Nekaj več pripomb je bilo od dopustnikov v Crikvenici. Razumljivo, da je bilo nekaj umestnih pripomb in predlogov, nekaj pa tudi neutemeljenega godrnjanja. Ko bo narejen obračun poslovanja, se bomo morali odločiti tako, da bo imel vsak član kolektiva enake možnosti koriščenja sredstev, s katerimi razpolaga sindikalna podružnica.

se uredi tako, da bo čimmanj nerganja glede koriščenja počitniških domov.

Alojz Janežič

Dolgoletna želja naših upokoencev se je letos izpolnila, kajti sindikalna podružnica naše tovarne in njen kolektiv sta omogočila, da so tudi upokojeni steklarji lahko obiskali naš počitniški dom v Bohinju. Res, preseenečen je bilo precej, saj je bilo med upokoenci dosti takšnih, ki še niso nikdar v življenju napravili tako dolge ture z avtobusom. Večina naših izletnikov je bila preseenečena nad lepoto naše Gorenjske. Tako so upokoenci med drugim obiskali tudi zloglasni zapor v Begunjah in Drago, kjer so položili na grobove vence, nekaj besed pa tudi spregovorili v spomin žrtvam fašizma.

v naši mladosti nismo poznali - tedaj so nas kapitalisti samo izkoriščali, dalje kot do Ljubljane nismo nikdar prišli, kaj šele na morje ali na Gorenjsko. Danes se mladina premalo zaveda, kaj ima.

Sindikalna podružnica našega kolektiva je pripravila upokoencem izdatno kosilo v počitniškem domu, prav tako malo sladke kapljice, ob kateri so se vsi v prijetnem razpoloženju spominjali preteklih let svojega življenja. Upravni odbor podjetja jim je pa nudil sredstva za prevoz.

Upokoenci - izletniki se članom kolektiva zelo zahvaljujejo za to prijaznost.

rigo

»Beneški fantje« v Hrastniku

(ar) HRASTNIK - Pretekli petek zvečer so v kino dvorani Svobode II v Sp. Hrastniku gostovali »Beneški fantje« kulturno umetniškega društva Pavel Morgan iz Ljubljane.

RES, BILO JE LEPO

Oblačno in sivo jutro sta bila vzrok čudnemu molku med nami v avtomobilu, ko smo se odpeljali proti Dolenjski.

V ozki dolini Mirne, od Sevnice proti Trebnju, je sonce le prebilo precej slabo obetajoče oblake in kazalo je, da bo kar lep dan. Prihod v prve dolenjske vasi in razjasnitev vremena sta nas vrgla v drug čas - v preteklost. Vozili smo se skozi znane vasi in kraje, in vsak izmed nas je v hipu hitel pripovedovati dogodivščine, ki so se vrstile kakor prizori na filmskem traku.

Ob cesti so stali spomeniki neznanim padlim junakom, še tu in tam pa smo videli zaraščene razvaline požganih hiš.

Spomini na slabe in tudi lepe čase partizanovanja so se prepletali, dokler naš avtobus ni obstal tik ob mogočnem zidovju zgodovinskega žužemberškega gradu. Med sanjami razvalinami smo poslušali udeležence bojeva za ta stari grad in to važno točko, ki so nam pripovedovali, kje so jurčali, kje minirali in kje so padali njihovi tovariši.

Da je bilo vse to resnično, in ne samo bajka, nam je potrdil večičasten spomenik nad samim gradom, kjer je vklešano 6.000 imen, ne samo slovenskih in jugoslovanskih, temveč tudi ruskih, španskih, italijanskih in še drugih narodnosti. Za trenutek nas je prevzel molk in čutili je bilo, da vsakdo izmed nas podoživlja trenutek, ki so jih doživljali ti tibi junaki.

Pot nas je vodila naprej po dolini Krke skozi Door, Jamo, v divje gozdove kočevskega Roga. Po dobro sh-

jenih stezah stalnih obiskovalcev teh krajev smo našli med skalovjem skrivno Bazo 20. Še dobro ohranjene stoji tu lesene barake, kjer je v tistih burnih časih delala naše vodstvo s številnimi odseki. Še sedaj se vidi, da je tu vladal jekleni red in disciplina, konspiracija, da so tu stražili predani borci. Škoda le, da tega nimamo nikjer naslikanega (razglednice ali druge spominke slike).

Nadaljevali smo pot preko Črnomojnjic na hrib k »Dajčbirtu«, kjer je meja med Dolenjsko, Suho in Belo kraljino. Ta neštokrat prehojena cesta, poti in požgana okolica nas je spominjala na srečanje med brigadami, ki so tod hitele v use predele, da bijejo in gonijo sovražnika.

Skozi vinograde in gorice smo se prebrinili do Semiča. Mesto, kjer si se kot borec in popotnik čutil kot doma. Med nami in skromnimi domačini je vladala prijaznost in sode-

lovanje. Kratak oddih in obisk pri znancih.

Šli smo naprej preko belokranjskih goličav, mimo kamnitih polj v Metliko ter na rob slovenske zemlje, na mejo Žužemberka.

Domačini so nas pristržno sprejeli. Stari znanci so se spet našli po dolgem času in začelo se je navskrižno spravevanje po tem in onem. Pogostili so nas z vsem, kar premorejo. Vojna jih je zelo prizadela in vendar so srečni z vsem kar imajo, čeprav bi lahko zahtevali kaj več.

Prišel je čas vrnitve. Poslovali smo se od njih z željo, da se še kdaj vidimo. Nimajo prosili, naj še pridemo k njim toliko kot mi, ker so tod zelo pasivni kraji, a vendar so nas na pogovor in dobro kapljico kot v tistih hudih časih.

Vračali smo se preko Novega mesta in Sevnice ob sivi Savi, vsi zadovoljni s preživim dnem. Zvečer smo bili že spet doma.

Uspešna proizvodnja

Izvršitev planskih nalog so v Steklarni Hrastnik v letošnjem poletju kar dobro opravljali kljub veliki vročini, ki je vladala.

V mesecu juliju je kolektiv plan proizvodnje dosegel s 105,95%, plan prodaje pa samo z 92,02%. Varek nedoseganja plana proizvodnje je iskati v tem, da so v tem mesecu večinoma delali in prodajali kozarce za vlaganje, kjer pa nismo dosegli planiranih cen.

V mesecu avgustu je bilo že boljše. Tu je kolektiv plan proizvodnje dosegel s 108,74%, plan prodaje pa s 103,88%. Omembe vredno je, da še v nobenem letu ni bil v mesecu avgustu dosežen tako pozitiven rezultat kot letos. Kljub letnim dopustom in kljub veliki vročini se je kolektiv zavzel za delo kot cela, zato uspeh tudi ni izostal. Zavzela se je tudi velika prednost v tem, da so se letos prvič planirali dopusti in da je bil pri koriščenju teh dopustov mnogo večji red.

STANOVANJSKA ZADRUGA

(Nadaljevanje z 8. strani) 379.657 din izdatkov; zidarški servis je imel v tem času 8.320 din dohodkov in 4.345 din izdatkov; kleparski servis je imel 66.114 din dohodkov, izdatkov pa 36.286 din; mizarški servis je imel 11.290 din dohodkov in 102.794 din izdatkov; električni servis je pa imel 45.904 din dohodkov in 42.088 din izdatkov.

Iz teh številk opazimo, da je promet servisov precej majhen. Omenimo še, da ima stanovanjska skupnost v upravljanju še tržnico in cestno razsvetljavo za celotni kraj.

Več pozornosti odpravi nezdod

V AVGUSTU je bilo stanje znatno boljše, saj smo imeli le štiri nezdode: 1. Marija Zagar: urez pri prenašanju kozarcev (4 izgubljeni dnevi, hranarina 2.420 din). - 2. Milica Roštohar: urez pri kontroli (7 izgubljeni dni, hranarina 2.752 din). - 3. Ljudmila Belovič: ubod v stopalo (6 izgubljeni dni, hranarina 5.588 din). - 4. Jože Stepinšek: udarec s kladivom pri drobljenju šamota (4 izgubljeni dnevi, hranarina 3.200 din).

Določene nezdode bi lahko izostale ob večji pazljivosti in nošenju predpisanih zaščitnih sredstev. r. r.

Vzgojno-varstvena ustanova v Sp. Hrastniku v dose- danjih prostorih ni imela perspektiv, sedaj pa pripravljajo Steklarna v bivši Pečnikovi villi nove prostore, ki bodo ustrezali vsem predpisom. Ta ustanova je imela v prvih osmih mesecih letošnjega leta 1.463.381 din dohodkov in 639.291 din izdatkov.

V sedanjem obdobju so v teku priprave, da se razširi servisna služba, namreč da se ustanovi servis za dajanje uslug gospodinjstvom za čiščenje, prav tako tudi Steklarni in Tovarni kemičnih izdelkov, če se bosta s tem strinjali. Verjetno bo stanovanjska skupnost prevzela čevljarski servis. Pralnica bi se razširila le v Samskem domu, tako da bi za zdaj pralnica nudila usluge le samcem.

Za investicijska dela je stanovanjska skupnost vložila v letu 1962 87.000 din za gradnjo otroških igrišč. Tu bo treba bolj aktivizirati hišne svete. Za gradnjo ceste je bilo vloženo 515.639 din, za nakup orodja 38.000 din in za nakup pohištva 106.960 din.

Mnogo bolj bo treba zaktivirati posamezne komisije, ki so bile do sedaj popolnoma pasivne. Več bo treba sodelovanja od vseh občanov, tako da bo stanovanjska skupnost res podaljšek roke občine. rigo

Obiskal sem Poljsko

Oddih v Zakopanah, če ga imenujemo oddih, je bil več ali manj potovanje v okoliška mesta Krakov, Welicka, Nova Huta in Porohka. Kaj smo lahko videli v teh mestih?

KRAKOV — Po programu smo si ogledali znameniti grad Worel. To je edini ohranjeni in nedotaknjeni zgodovinski objekt, v katerem so prebivali poglavarji države vse dotlej, dokler je bil Krakov prestolnica Poljske. Nadalje cerkev iz 16. stoletja, katera je notranje dejansko impozantno urejena in ohranjena. Za mesto je značilno to, da je v celoti ostalo nedotaknjeno skozi celo drugo svetovno vojno, da je še vedno vodilno univerzitetno mesto, kulturno-ekonomsko in politično središče južnega predela dežele.

WELICKA — Petdeset kilometrov južno od Krakova je staro mesto, znano kot edinstven rudnik soli na svetu, kjer kopljejo sol že tri stoletja. Tu se pridobiva tri vrste soli: bela, modra in kristalna. Zanimivost je v dveh stvareh: prvič, da je v vsej okolici precejšnje število ogromnih zdravilišč, v katerih se zdravijo ljudje z astmo. Po pripovedovanju vodiča je zrak v tem kraju za to vrsto zdravljenja edini v celi državi. Drugič, da je del rudnika ohranjen kot muzej. V posameznih etažah so ohranjene kapele in vklesane razne podobe. Zanimivo je to, ker so dvorane in figure pri svojem nastajanju zahtevale daljše obdobje. — Omembe vredna je dvorana, ki je 126 m pod površino, dolga 86 m, široka 71 m in visoka 102 metra. Pri vходу je jezero, v katerem ljudje mečejo kovance v veri, če se potopi, da jih bo zadela nesreča, če pa ostane na površini, potem nesreče ne bo. Naj povem, da so njihovi kovanci izredno lahki in da je zaradi gostote soli v vodi nemogoče, da bi se potopili — je tako neverjetno, da bi kogarkoli zadela nesreča. Pri ogledu vsega v teh mestih je bil tesno povezan tudi ogled cerkva. Na račun tega je med člani delegacije krožila anekdota, češ da postajamo teologi, na srečo tega ni bilo. Zanimivo je, da smo se v omenjeni dvorani srečali z domačo ekscurzijo delavcev, ki pa so se vsi po vrsti križali pri neki podobi.

NOVA HUTA — To je ogromen kombinat, zgrajen po vojni. V njem je zaposlenih 18.000 delavcev in uslužbencev. Celotni proces proizvodnje poteka mehanizirano, nihče ničesar ne prenaša ali premika »klasično«, tako kot smo navajeni pri nas. Za določene delovne operacije so razporejene 60 do 80 m komandne plošče, od koder nadzira delavec proces proizvodnje. Sedanja letna proizvodnja tega kombinata je 5 milijonov ton jekla, do

konca leta 1965 pa bo proizvodnja okrog 7 milijonov ton. Celotno podjetje leži na površini 76 km, tako da smo od vsega videli le majhen del te ogromne celote.

V oddelku oziroma obratu, kjer je bila v proizvodnem procesu pocinkana pločevina, smo se pogovarjali s predsednikom njihove sindikalne podružnice, ki je bil v preteklem letu na obisku v Jugoslaviji. Iz začetnega pogovora z njim, se je pozneje pridružil še večje število njegovih kolegov, ki pa so prepuščali besedo le njemu. Presenetilo nas je globoko poznavanje našega notranjega družbenega življenja, zgodovino Partije, predvsem pa to, da govore z občutkom spoštovanja o tovarišu Titu. Starejši delavec je na naše začudenje govoril o Jugoslaviji in o vsem, kar se pri nas dogaja, z besedami same pohvale, kar v nobenem drugem primeru ni bilo naključje. Odkrito je povedal: »Imate ZK, katero vodi tovariš Tito, taka pa je zato, ker je tov. Tito znal v njej napraviti red že 1937. leta. Vaša Partija je bila organizator ljudske vstaje leta 1941, celotno vodstvo je bilo soudeleženec revolucije — ostalo je doma, energično je bila izvršena agrarna reforma in nacionalizacija, brez-kompromisno je bilo urejeno vprašanje odnosov cerkev — država. Na takih temeljih se je bilo mogoče upreti pritisku informbiroja in tako, pa čeprav s težavo, graditi socializem brez pomoči batuške.« Smatral je, da je bil to pomemben činitelj, da lahko danes mi uživamo tak življenjski standard.

Kontradikcija vsemu temu pa je bilo poznavanje naših razmer učencev tretjega letnika tehnika iz Gdanska, kateri so bili na ekscurziji v Zakopanah. Ti mladinci, stari osemnajst — devetnajst let, vedo za življenje tovariša Tita, znane so jim sovražne ofenzive, naša povojna obnova, vedo za sklepe obeh zasedanj AVNOJ, zgodovinski odpor proti pritisku informbiroja — s tem pa se ne ustavi in je njihovo pojmovanje tega v tem smislu, češ da smo se ponizneje priključili zahodnemu kapitalističnemu bloku. — Spraševali so, zakaj imamo na našem ozemlju ameriške vojake, zakaj smo napadli Albanijo itd. Ko smo jim pojasnili resnico, so nas gledali z nezaupanjem, njihov učitelj pa jim je govoril v takem smislu, da je bilo videti, da kljub njegovemu pojasnjevanju niso bili zadovoljni.

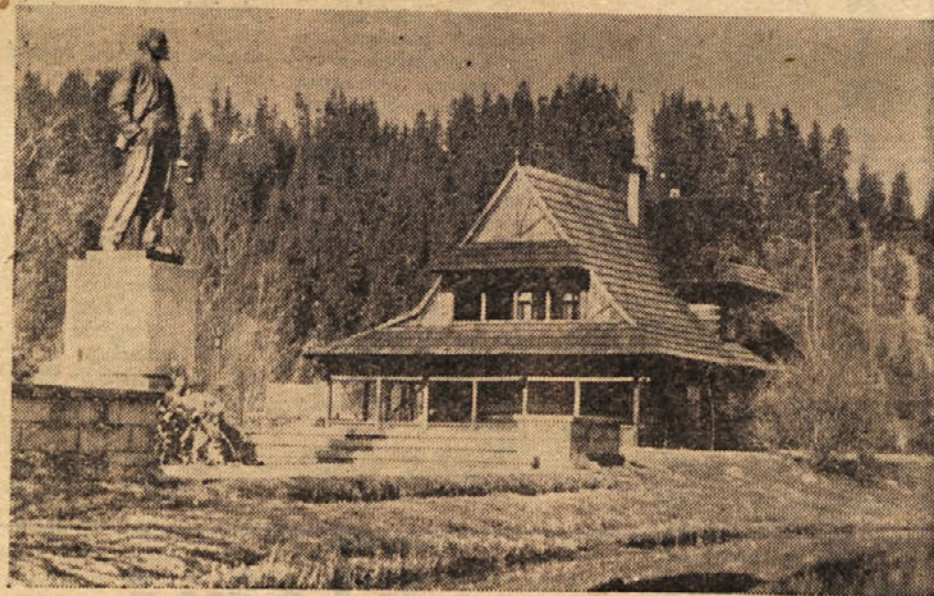
Poljska je naredila v po vojnem obdobju ogromen korak naprej, vendar se bori še vedno s težkimi notranjimi težavami. Znano je, da je ta država dala največ materialnih in človeških žrtev med okupiranimi narodi Ev-

rope. Kraji in objekti, kjer se je dogodila kakšna značilnost, so danes muzej, koncentracijska taborišča, množična grobišča, likvidirani kraji itd. Da bi ne šlo to tako hitro v pozabo, imajo v resnici vse dobro urejeno. — Na vsakem kraju smo lahko našli naletnike, ki so organizirani v okviru šol, podjetij in ustanov. Za tolmačenje imajo izšolane in-

strukturje, ki jim tolmačijo v takem tonu, ki je za nas le preveč obrnjen v občudovanje njihove nacionalnosti. S takim delom skušajo na eni strani pospešiti borbo za izvrševanje proizvodnih nalog, na drugi pa odtegniti pozornost od notranjih težav. V podjetjih smo lahko opazili, da so tamkaj tekmovanja, proglašanje udarnikov, obrati polnih političnih parol

in tako dalje. Značilno je to, da je hrana proti zaslužku zelo draga, da ni mesa in masti, da je kvaliteta blaga, čevljev, konfekcije in drugega še daleč za kvaliteto naše robe. Značilno je pa tudi to, da so ljudje s stanjem kakršno je, zelo zadovoljni in da to, kar imajo, tudi zelo cenijo.

Alojz Janežič

Muzej Lenina v hiši, v kateri je delal med vojno

Občni zbor Svobode II

Pretekli mesec je članstvo Svobode II v Hrašniku polagalo obračun dela društva v pretekli sezoni. V dvorani upravnega poslopija Stoklarne se je zbralo okrog 140 članov, da kritično ocenijo delo upravnega odbora društva in posameznih sekcij.

Predsednik društva tovariš Kastelic je v svojem poročilu navedel uspehe in tudi neuspehe ter pomanjkljivosti v društvu. Tako je opozoril na problem pevske sekcije, ki je po odstopu pevovodje tov. Franca Peitla pred popolnim razsulom. Člani pevske sekcije želijo, da se vprašanje novega pevovodje reši v najkrajšem času, saj bo v nasprotnem primeru silno težko, če že ne nemogoče, ponovno urediti vrste pevskega zbora, ki ima za seboj že 55 let trdega in uspešnega dela.

V nadaljevanju svojega poročila se je dotaknil tudi klubskih prostorov, ki bi se morali najti in uporabiti za poživitev kulturne dejavnosti v sodobnejši obliki. Znano je namreč, da postajajo klasične oblike kulturnega delovanja v dobi moderne tehnike in razvoja nezanimive in da je zato potrebno nekaj novega, kar bi pritegnilo iz zakajenih prostorskih prostorov marsikoga, ki išče sedaj svoje razvedrilo in uteho morda v kozarcu vina.

V svojem izvajanju je predsednik pohvalil delo šahovske

sekcije, ki je bila ena izmed najagilnejših odsekov društva, prav tako tudi dramsko sekcijo, ki je izvedla Prežihove »Samorastnike« pod vodstvom režiserja prof. Klančarja na zadovoljivi višini, in to predvsem z igralci, ki so bili prvičkrat na odru. Nadalje je bilo govora o godbeni sekciji, ki je bila tudi aktivna, saj je letos praznovala 30-letnico svojega obstoja in sodelovanja na vseh pomembnejših prireditvah doma in v drugih krajih.

Po poročilu predsednika so sledila še ostala poročila, narkar se je razvila živahna razprava, ki se je razvijala v trikotniku: pevska sekcija, klubski prostori in vprašanje kadrov za bodoče delo društva.

Prenehanje delovanja moškega pevskega zbora je pravzaprav iskati v kratkovidnosti same pevske sekcije in upravnega odbora, ki nista pravočasno poskrbela za mlajšega pevovodjo iz lastnih vrst — je med ostalim dejal predsednik občinske Zveze Svobod tov. Guido Urlep, ki je grajal upravni odbor, ker ni na razne tečaje, ki jih je doslej prirejela Zveza Svobod, pošiljal svoje člane, da si obogate svoje znanje. Primer pevske sekcije naj nam bo resno opozorilo za v bodoče, kako ne smemo delati — je zaključil svoje pripombe tovariš Urlep.

V nadaljevanju razprave o klubskih prostorih je bilo izrečeno precej besed. Izrečena je bila celo pripomba, da se za gostilniške lokale takoj najdejo prostori, za klube jih pa ni. Precej je bilo diskutantov, ki so govorili o raznih manjših problemih, ki so vsaki zase ovira za uspešnejše delo društva.

Po končani razpravi je občni zbor sprejel program dela ter predračun dohodkov in izdatkov o novi delovni sezoni, ki temelji na realnih možnostih in se giba v okviru pogojev, v kakršnih delujemo.

Omenil bi le nekaj točk iz programa, ki govore o potrebi čimprejšnje nastavitve novega pevovodje, o množičnosti v društvu, predvsem pa o vključevanju mladine v društvo, kar je imel upravni odbor v načrtu, in je bilo v nov upravni odbor društva izvoljenih šest mladih članov. Da je nujno treba razmišljati o mlajšem kadru, nam povedo sledeče številke: od vseh članov, ki jih je 514, je 135 starih nad 26 do 35 let, 198 članov je starih nad 35 let, med njimi ni malo takih, ki so stari že po 50, 60 in še več let. Nadalje je v programu poudarjena potreba po izboljšanju filmskega repertoarja ter potreba vključitve mladinskega šolskega pevskega zbora v vrste našega društva.

Karli Dremel

KRIK PLANINCA

Ze ob prvem jutranjem svitu sem se odpravil v naravo. Cilj: naša planinska postojanka Gore. Ta je sedaj naša. Pospesim korak, da čimprej pridem do območja ceste, železnice in slabega zraka.

Na pol poti se zadiban ustavim in ozrem nazaj v dolino. Sivo megleno morje zastira pogled na cesto in tovarno, jaz pa že diham čisti gorski zrak in zlata rosa se leskeče v svitu prvih sončnih žarkov.

Korak postaja lahek in diham vedno laže in sproščeno. Ze vidim vrhove naših Gor. Postojanka, vsa obsijana od sonca, vabi na okrepčilo, zato pobitim, da njamem še delček porajanja lepega novega dne.

Pred postojanko hrup kot na ljubljanskem križišču. Mislil sem, da je bil prepir med prvimi gosti. Ne planinska, temveč šoferska strast že v zgodnjem jutru rogovili in vznemirjatiho okolico; na eni strani v guči ocenjuje strokovnjaško ka-

kovost in ceno posameznih vozil (katere poznajo bolje kot pa prometne predpisel) — na drugi strani pa nekdo popravlja motor, ki robnji z dodatkom »etra«. Na vrhu pa stoji gruča planincev, ki s priprtimi očmi in ne najboljše volje go-drnja nad vsem tem.

— Kaj me briga njihovo početje! — si mislim in grem, da se okrepčam. Toda že na pragu gostišča obstanem kot prikovan: že pri prvi mizi opazim mlade »planince« v črnih oblekah in z zelo ozkimi kravatami. »Planinke«, bitja nežnega spola, so vsa na visokih petah in z nališpanimi ustnicami — jaz, okornež, pa v gozzericah! Pri drugih mizah podobni prizori. Sami neprespani ljudje, prečuti, bolni in utrujeni od krokanja...

S čudnim občutkom v srcu se obrnem in odkolovratim (brez okrepčila) v hosto proti Koptniku.

Pa mi ne dá miru. Drugič grem v Gore

že v ponedeljek. Saj nas planince res ni sram tudi v ponedeljek kam odbiteti. Toda — o jo!

Pred hišo sicer spokojen mir, toda pogled v gostilniški prostor mi pokaže nekaj drugega: kot kvčma iz filma »Divji zabod«!

Clani nekega kolektiva so namreč napravili skupni izlet v Gore. Ker nimajo pojma, koliko truda, požrtvovalnosti in prostega časa so za to planinsko postojanko vložili pravi planinci, in ker ne vedo, čemu naj sploh služi planin-ski dom, so razbili vse kozarce, mnogo stolov in miz ter obračunavali med seboj kot divjaki...

Obrnil sem se na pragu, zavzdihnil in se zaskrbljen vprašal, ali je to še planinški dom, dom delovnih ljudi, potrebnih odpočitka, čistega planinskega zraka, domačnosti in razvedrila, ali je vse to le navadna gostilna...

Ljubitelj naših planin

O delu in uspehih NK Bratstva

V spomladanskem prvenstvu LPL je nogometna enajstorica »Bratstva« iz Hrastnika zasedla zaslužno drugo mesto. To je dosegla z zelo dobro in borbeno igro, o čemer pričajo doseženi rezultati in točke, saj smo od 22 možnih točk oddali samo tri? in še te v gosteh. V jesenskem delu prvenstva smo bili na osmem mestu, spomladaj smo pa v izrednem finišu prehitali šest tekmecev in zavzeli drugo mesto.

Mladinsko moštvo je bilo v spomladanskem delu prvenstva pomlajeno in je zavzelo le osmo mesto. To je delno opravičilo za njegovo slabo uvrstitev. Pionirji so pa zavzeli 3. mesto, čeprav so dve tekmi izgubili s p. f. 3:0, ker niso odigrali tekem zaradi slabega vremena. Vodstvo kluba ni imelo večjih preglavic, igralci in deluje zelo dobro.

Pred pričetkom sezone 1962 in 1963 smo dobili toliko zelenega trenerja, inž. Vojnova. Videli smo, da ima trener veliko volje in da nas lahko mnogo nauči. To smo opazili na nekaterih tekmah pred pričetkom prvenstva, na primer pri tekmi Rudar (Trb.) : Bratstvo 7:5, ki bo še dolgo ostala v spominu mnogih simpatizerjev Bratstva.

Trener inž. Vojnov se je lotil dela zelo resno. Prvo moštvo trenira samo brez mladincev. Mislim, da so igralci zelo veseli, da so dobili trenerja, saj se urijo resno in so treningi obiskani polnoštevilno. Tudi vnetih pristašev na treningih ne manjka, iz česar vidimo, da se je zanimanje za Bratstvo z zadnjimi rezultati povečalo in da smo dobili nove simpatizerje.

Prvenstvo jesenskega dela NPL se je začelo 26. avgusta 1962, in sicer za nas s tekmo Bratstvo : Rudar. To je že tretjič zaporedoma, da igramo z Rudarjem prvo tekmo. Dvakrat smo bili poraženi, zato smo z velikim zanimanjem pričakovali to tekmo. Rezultat — Bratstvo : Rudar 3:1. Dejstvo same tekme je: bili smo premočni, vendar neučinkoviti. Strelci: Klenovšek, Trinkar, Premec. — Mladinci — Bratstvo : Rudar 5:2. Strelci: Stopinšek 3, Osenjak 2.

Drugo tekmo smo igrali v Tačnu s »Savo«. Na pot smo odšli brez trenerja. Rezultat — Sava : Bratstvo 2:1. Strelci: Premec. Tekmo smo zgubili na nezamisljiv način, igralci namreč niso igrali tako, kot znajo. — Mladinci — Bratstvo : Sava 4:3. Strelci: Stopinšek 2, Zindra 1, Osenjak 1. Mladinci so pokazali tehnični in borbeni nogomet.

Bratstvo : Duplica 5:3. — Strelci: Klenovšek 2, Trinkar 2, Jager 1. Dopustili smo, da so gostje povedli igro z 2:0,

po intervenciji trenerja, ki je takrat prišel, smo zmagali zaslužno. — Mladinci — Bratstvo : Duplica 3:0. Strelci: Stopinšek 2, Osenjak 1.

Poštari : Bratstvo 1:7. — Strelci: Trinkar 4, Ocepik 2, Maurer 1. Naši so zaigrali odlično šele v drugem delu odlično, ko so zabili 5 golov. — Mladinci — Rudar (Trb.) : Bratstvo 3:3. Strelci: Zindra 2, Stopinšek 1.

Peta tekma je bila predčasno zaključena zaradi napada igralcev »Proletarca« na sodnika. Bratstvo : Proletarci 4:0. Strelci: Trinkar 3, Jager 1. Bili smo daleč boljše moštvo in smo zaslužno zmagali. Mladinci — Bratstvo : Proletarci 5:2. Strelci: Zindra 2, Stopinšek, Kolenc, Slenc po 1.

Najboljši strelci prvega moštva je bil Vili Trinkar, ki je dal 10 golov, pri mladincih pa Stopinšek (9 golov). — Po petem kolu prvenstva vidimo prvo moštvo na 2. mestu, mladinsko na 1. mestu in pionirje na tretjem mestu.

Upamo, da se bo naše moštvo pod vodstvom trenerja inž. Vojnova prebilo do vrha in naprej v Slovensko ligo.

K. J.

Težave s preskrbo ozimnice

(ar) HRASTNIK — Kljub temu, da so trgovska podjetja v Hrastniku, na Dolu in v Radečah pravočasno sklenila pogodbe za dobavo prepotrebnega krompirja za ozimnico, se je to vprašanje vendar zataknilo, in sicer pri vprašanju cene. Določeno je bilo, da se krompir ne sme dražje odkupovati in da mora biti cena navadnemu krompirju 30 din, belemu pa 50 din. Vse to je prodajo krompirja zavrlo. Kaže pa, da se bo tudi to vprašanje premaknilo z mrtve točke, le da bo krompir nekoliko dražji, in sicer navadni po 35, beli pa po 50 do 55 din.

Vodstva trgovskih podjetij zatrjujejo, da bodo pravočasno preskrbela potrebne količine krompirja.

Pomanjkljiv odnos do izobraževanja

(ar) HRASTNIK — Na zadnji seji Delavske univerze v Hrastniku je bila na dnevnem redu tudi obravnava izobraževalnih programov gospodarskih organizacij v hrastniški občini. Zal pa si na seji lahko razpravljamo o izobraževalnem načrtu Stelarske Hrastniškeke od ostalih podjetij teh načrtov se ni. Smemo reči, da je to zelo malomaren odnos ostalih gospodarskih organizacij v občini do svojih delovnih kolektivov in do delavske univerze, ki opravlja tako važno izobraževalno funkcijo.

Trije problemi

Predsednik občinske zveze v Hrastniku ing. Urbanc je pripovedoval: »Delo naše zveze bi lahko označili s tremi nadvse perečimi problemi: prvič — najboljši pereče vprašanje je, da nam primanjkuje kadra v osnovnih organizacijah. Starejši kadri, ki so delali, so odšli, mladi kadri pa nečejo delati zastonj, v kolikor pa delajo, vzamejo delo vse preveč lahkotno.

Drugi problem: finance. Samo brez denarja. Lani smo dobili iz proračuna okoli 600.000 din, letos pa bi se moralo zbrati v skladu za pospeševanje telesne in kulturne dejavnosti približno 3 milijone dinarjev. Dolej se je pa zbralo okoli 1.900.000 din, toda teh zbranih sredstev še nismo razdeljevali. Kako majhen je ta znesek, naj boljše pove to, da potrebuje

samo »Bratstvo« za svoje dejanske stroške 1.600.000 din. Tretji problem: vprašanje avtoritete ter odnosov na relaciji občinska zveza društva. Sicer ne moremo govoriti o nekakšnih neurejenih vprašanjih na tej relaciji, toda zveza ne predstavlja tistega, kar bi morala. Ta neurejena vprašanja pa vsekakor izhajajo iz tega, da nimamo denarja, in pa to, da v zvezo niso izvoljeni ljudje-voditelji posameznih društev in organizacij in ki bi lahko izvajali politiko in smernice občinske zveze.

Ustavimo se samo pri prvem in drugem problemu — denarju ter izvajanju smernic občinske zveze. Če upoštevamo, da se sredstva iz namenskega sklada še niso razdeljevala ter da društva kljub težkim pogojem delujejo in tekmujejo, je jasno, da denar od nekod dobivajo. In jasen je tudi odgovor — nekontrolirano dotiranje s strani posameznih gospodarskih organizacij, in tako dobimo takoj odgovor, zakaj občinska zveza ni našla tistega mesta med društvi, ki ji gre. In če povemo še to, da delajo od 9 članov občinske zveze le štirje, je manskaj jasno — precejšnja odgovornost.

In nazadnje še želja ing. Urbanca: vsa sredstva iz gospodarskih organizacij naj bi se stekala v eno blagajno. Društvom in telesnovzgojnim organizacijam pa naj bi jih razdeljeval le en organ in ne trije ali štirje kot doslej!

Steklarski humor

Poglej, Franc! Tudi steklo žagajo s cirkularko

Se kar tako naprej — kljub prepovedi. Ali bomo tako zmanjšali nezgode?

Tako smo našli prvo pošiljko za Ameriko

Zakaj lepa jedilnica, ko pa jemo še po starem?

Rudar : Gorica
4:4 (3:2)

(ek) **TRBOVLJE** - Sodnik Einspieler iz Ljubljane je v nedeljo predstavil približno 1.000 gledalcem mlado moštvo domačega Rudarja ter standardno enajstorico Gorice. Ze v prvi minuti, ko je žoga komaj krenila z sredine igrišča, je uspelo Uršiču zaradi napake Zalokarja povedi Gorico z 1:0. Toda ta zadetek ni omajal borbenosti in požrtvovalnosti mladega Rudarjevega moštva, v katerem niso zaradi poškodb nastopili Sorel, Knaus, in Opresnik, kar se je zelo poznalo, ko je začelo sistematično oblegati vrata Lešana. Tako je že v 12. minuti Zibert lepo izvelkel žogo iz gneče pri vratih Gorice in ukanil Lešana. Po tem zadetku so domačini zaigrali lepo in povsem nadigrali goste, ki so bili večinoma v obrambi ter le tu in tam napadali z dvema ali tremi igralci. In le dve minuti kasneje je Pajer s kakih 30 m dosegel najlepši zadetek. Še prej se je pa poškodoval Lešan, ki ga je zamenjal Brezovšček.

Medtem ko so gostje do konca prvega dela igre le tu in tam napadali, so domačini večinoma igrali v polju Gorice, toda do odločilnega strela je prišlo šele v 20. minuti, ko je Zibert lepo dodal žogo z glavo do Dečelaka na levem krilu, ki je z močnim strelom s kakih de-

setih metrov s strani dosegel še tretji gol za Rudarja. Po tem zadetku so domačini nekoliko popustili, tako da je v 34. minuti izkoristil nepažnjo domačega vratarja E. Mozetič in znižal rezultat na 3:2.

V drugem delu igre se je pa že v prvi minuti ponovila situacija iz prvega dela igre, saj je Kastelic že v 46. minuti povišal rezultat na 4:2. Po tem zadetku je imela napadalna petorka Rudarja še več priložnosti za povišanje rezultata, česar pa napadalcii niso izkoristili. Rudar je počasi popustil - njegova obramba - in dovolil gostom, da so dosegli tretji zadetek v 58. minuti ter izenačenje v 77. minuti. Zlasti nesiguren je bil domači vratar Leskovšek ter ožja obramba.

Strelci: za Rudarja: v 10. Zibert, v 12. Pajer, 20. Dečelak ter v 46. minuti Kastelic; za Gorico: v 1. in 58. Uršič, v 34. E. Mozetič, v 77. minuti Reščič.

Mladinci:

Rudar : Olimpija
0:1 (0:0)

(ek) **TRBOVLJE** - V predtekmi so mladinci Rudarja izgubili tekmo zaradi neobjektivnega sojenja domačega sodnika Judeža, ki jih je oškodoval za dve očitni enajstmetrovki.

Ljubljanska
nogometna podzveza

Domžale : Proletarec
2:2 (1:1)

(č) **DOMŽALE** - Močno oslABLJENO moštvo Proletarca je v VII. kolu NPL gostovalo v Domžalah ter v nezanimivi tekmi doseglo nerešen rezultat. Zagorjani so nastopili brez petih standardnih igralcev in so vse čase igrali le z 10 igralci.

Za Proletarca je bil uspeh, da je osvojil vsaj eno dragoceno točko. V vrstah Proletarca nekaj ni v redu in b moralo vodstvo sekcije odločneje ukrepati proti nediscipliniranim igralcem.

Litija : Tabor 2:1 (1:0)

(č) **LITJA** - Litijani so v nedeljo na domačem igrišču premagali borbeno moštvo Tabora. Pred približno 150 gledalci je dobro sodil Čuček iz Ljubljane. Začetek srečanja je obetal borbeno in zanimivo igro, saj so domačini takoj prevzeli pobudo v svoje roke in začeli nevarno oblegati vrata gostov. Prvi zadetek je v 15. minuti dosegel Straus. Čeprav so imeli domači napadalcii še več ugodnosti za povečanje rezultata, tega niso znali izkoristiti.

V drugem delu igre je Subara v 55. minuti dosegel drugi zadetek za domačine s solo akcijo. Častni gol za goste je v 65. minuti iz prostega strela s kakih 20 metrov dosegel Korelec. Po tem zadetku so imeli gostje igro v svojih rokah, toda napadalcii so bili preveč okorni.

Sovoboda (Kisovec) :
Mengeš 1:2 (0:2)

(č) **KISOVEC** - Enajstorica kisovške Svobode je v nedeljo nesrečno izgubila obe točki. Pred približno 300 gledalci je dobro sodil Zec iz Ljubljane. Ze začetek srečanja je pokazal, da se bosta obe enajstorici borili za obe točki. Več sreče so imeli gostje in tako so pobrali tudi ves izkupiček. Po prikazani igri bi ustrezal nerešen rezultat. Častni zadetek je dosegel Devič.

Poštar : Rudar (H) 9:1

Bratstvo : Slavija
2:1 (1:1)

(m) **HRASTNIK** - Ves čas srečanja so bili domačini v premoči, toda zahvaljujoč izrednemu vratarju gostov se imajo zahvaliti, da rezultat ni bil katastrofalen. Pri domačinih je bil najboljši in najuspešnejši Trinker, ki je tudi dosegel oba gola.

Igralec Groznikar (Bratstvo) je v nedeljo odigral poslovilno tekmo. Za barve Bratstva je odigral 640 tekem.

V drugem polčasu je bil zaradi namernega udarca izključen iz igre igralec Bratstva Puhler. V drugem polčasu je pa Jager zapravil edinstveno priložnost za povišanje rezultata, ko je zastreljal enajstmetrovko.

Mladinci:

Domžale : Proletarec 5:0
Svoboda (K) : Mengeš 0:2
Litija : Tabor 3:2
Bratstvo : Slavija 5:0

Republiška
rokometna liga -
vzhodna skupina

Brežice : Rudar
7:25 (3:12)

BREŽICE - Ekpa Rudarja je v nedeljo gostovala v Brežicah. Kljub očitni premoči gostov so domači povedli 1:0 in kasneje igro celo izenačili pri stanju 3:2 za Rudarja. Do 10. minute prvega dela igre so domačini prikazali borbeno in požrtvovalno igro, kasneje so pa podlegli izkušenim igralcem Rudarja. Pri Rudarju sta bila najboljša Ačkun in Skrinar.

Radeče : Kovinar
15:16 (7:8)

RADEČE - Domačini so zaigrali borbeno in nenehno ogrožali vrata gostov. Toda kljub večkratnemu vodstvu in izenačenju so imeli gostje več športne sreče in so si priborili dve točki. Pri domačinih je dosegel največ golov Mrežar 7, pri gosteh pa Bale 8.

Okrajna
rokometna liga -
ženske

Svoboda (L) : Rudar 2:7

Zasavska
rokometna liga

TVD Zagorje : Zora 36:3
Rudar B : TVD Zidani most 19:16

Radeče : Hrastnik 19:21
Republiška
košarkarska liga

Branik : Rudar
62:36 (33:15)

MARIBOR - Košarkarji Rudarja so v XIX. kolu republiške košarkarske lige klonili v Mariboru. Domačini so bili ves čas v premoči, zmago so si pa zagotovili že v prvem delu igre. Občutno razliko v koših so povečali še v drugem delu, tako da so gostje kljub borbenosti morali položiti orožje.

Domžale : Proletarec
85:65 (45:45)

(ij) **DOMŽALE** - Tako gostje kot tudi domačini so prikazali eno svojih najboljših iger. Ze sam rezultat prvega dela igre pove, da sta moštvi igrali zelo hitro in da so se koši kar vrstili. Za prvi del igre je značilen izreden tempo, v katerem sta se moštvi menjavali v vodstvu ter na koncu zaključili prvi polčas z nerešenim rezultatom.

V drugem delu je igra bila nekaj časa enakovredna, nato so pa domačini prešli v finiš in hitro večali prednost. To jim je pa tudi hitro uspelo, saj so morali pri Proletarcu zapustiti igro zaradi petih osebnih napak najboljši igralci.

Pri domačinih je dosegel največ košev Brumen 21, pri Proletarcu pa Kranjc 28, Anžur 21 ter Stvarnik 10.

Okrajna
košarkarska liga

Litija : Spodnja Šiška 69:90
Mladinci
Olimpija : Rudar 88:61

črni bratje

113. Zdaj je šele nastalo vpitje in vsi so govorili istočasno. »Tišina!« je vse prevpil Kozavi in se razkoračil pred Giorgiom: »Ti torej obljubljaš, da prideš jutri prostovoljno sem, če te danes izpustimo?« - »Prisegam!« - »Na kaj?« - »Na zdravje svoje matere in na svojega mrtvega tovariša.« »Volkovi« so kričali vsi vprek: Ne verjemi mu, Giovanni! Rad bi izvelkel zdravo kožo! Rad bi pripeljal na pomoč svoje prijatelje! Rad bi...» Anselmo se je že drugič približal Giorgiu, tokrat je imel v roki kamen. »Začnite že enkrat, le kaj čakate!« je rekel in vrgel kamen. Toda Giorgio ga je pravočasno opazil in se je sklonil, tako da je zadel Anselmo nekoga drugega v prsi. »Ah bo že mir!« je zakričal ponovno Kozavi in se tesneje približal Giorgiu: »Torej ti resnično prisegaš?«

114. Zdaj se je vmešal Mačka: »Menda ga ne boš res pustil oditi?« - »O tem nisem spregovoril še ničesar,« se je branil Kozavi. Toda Mačka ni popustil: »To so resna vprašanja in o njih moramo odločati vsi. Ne samo ti.« - »Torej glasujmo!« S tem predlogom so vsi soglašali. »Toda moj glas velja za dva,« se je zopet oglasil Kozavi, ker se mu je zdelo, da je »Volkove« že speljal na svoj tir. Stopil je na kamen in slovesno vprašal: »Kdo je za to, da ga pustimo, da bo lahko šel jutri za pogrebom svojega tovariša?« Dvignili sta se samo dve roki. Kozavi je ni dvignil. »Kdo pa glasuje za to, da ga zdaj premlatimo?« - Vse roke so šinile kvišku. Nena doma pa je bilo slišati od vhoda močan Antonijev glas: »Zdaj je pa že prepozno - nikogar ne boste premlatili!«

VAŠ OBVEŠČEVAVEC

Mali oglasi

Mali oglasi

Prodaj nov voz - 1.000 kg nosilnosti in brejo kravo (na času). - Naslov v upravi našega lista.

Izjava

Izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih napravila moja žena Terezija Matko, Trbovlje, Pod gozdom 15. - Rudi Matko, Trbovlje.

Obvestila

Delovni čas posvetovalnic za dojenčke in male otroke v občini Trbovlje bo od 1. oktobra 1962 naslednji:

Posvetovalnica na Savinjski cesti (otroški vrtec) vsak ponedeljek od 14. do 16. ure.

Posvetovalnica na otroškem dispanserju, Ulica 1. junija 4 vsak petek od 14. do 17. ure.

Posvetovalnica v ambulanti v Bevkem vsak torek od 14. do 16. ure.

Posvetovalnica v šoli na Dobovcu vsak prvi četrtek v mesecu od 14. do 16. ure.

Posvetovalnica v šoli na Čečah vsak tretji četrtek v mesecu od 14. do 16. ure.

Otroški dispanser Trbovlje

FILM

Kino Delavski dom v Trbovljah: 12.-15. okt. španski barvni film »Navihance iz Torneza«; 16.-18. okt. zara-

di popravila ne bo predstavljal.

Kino Svoboda - Trbovlje II: 12.-15. okt. jug. CS film »Kozara«; 16. in 17. okt. ital. film »Kam s truplom«.

Kino »Svobode II« v Hrastniku: 11. okt. franc. film »Do zadnjega diha«; 13.-15. okt. nemški barvni CS film »Od tod do večnosti«; 17. in 18. okt. nemški film »Tuja žena«.

Kino Delavski dom v Zagorju: 11. okt. jug.-ital. barv. film »Velika sinja cesta«; 17. in 18. okt. amer. barvni film »V seneci vešal«.

Kino Litija: 12.-14. okt. ital. barv. CS film »Krutost barbarov«; 16. in 17. okt. franc. CS film »Ti si moje življenje«.

Kino Smartno: 11. okt. amer. barv. film »Starec in morje«; 13. in 14. okt. sovjet. barvni film »Dekliška pomlad«; 17. in 18. okt. jug. film »Akcija«.

Radijski spored

CETRTEK - 11. oktobra

8.30 Zabavni kaleidoskop; 10.15 Od tod in ondod; 11.30 Iz filmov in glasbenih revij; 12.05 Nastopa trio Maksa Kovačiča; 12.15 Kmetijski nasveti - Kooperacija v prašičereji; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 17.05 Koncert po željah poslušalcev; 18.10 50 minut turizma in melodij; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov.

PETEK - 12. oktobra

9.25 Odmevi iz slovenskih dežel; 10.15 Od tod in ondod; 11.18 Ruleta za zabavo;

12.05 Nekaj poljskih pesmi v izvedbi ansambla »Mazovszi«; 12.15 Kmetijski nasveti - Novi predpisi v prisppekkih za gozdne sklade; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - Milena Ogorelec: Slikanica na treh straneh; 14.35 Po domačih logih in gajih; 15.25 Prijetne melodije; 17.35 Tiho prihaja mrak; 18.45 Iz naših kolektivov; 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakah.

SOBOTA - 13. oktobra

8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji; 9.25 Sedem pevcev za sedem popevk; 10.15 Od tod in ondod; 11.30 Pol ure vedrih melodij; 12.05 Slovenske narodne ob spremljavi harmonike; 12.15 Kmetijski nasveti - Pomen jesenskega sajenja sadnega drevja; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Zborovski portret Frana Gerbiča; 17.05 Gremo v kino; 17.50 Tisoč piščali hammond orgel; 20.00 Za prijeten konec tedna; 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA - 14. oktobra

8.00 Mladinska radijska igra - Svetislav Ruškuc: Stirje Eskimi potujejo v beli svet; 9.05 Dopoldanski sestanek z zabavno glasbo; 10.00 Še pomnite, tovariši... Alojz Podobnik-Rok: Ob rojstvu brigade; 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.30 Za našo vas; 14.00 Poje Slovenski očet; 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.15 Tri krat pet; 16.00 Humoreska tega tedna: F. Karinty: Pračlovek; 16.20 Orglica s popevkami in prijetnimi melodi-

jami; 17.15 Radijska igra - Edmund Moris: Lesena sklada; 18.30 Sportna nedelja; 20.00 Izberite vašo melodijo.

PONEDELJEK - 15. oktobra

8.25 Zabavni kaleidoskop; 8.55 Za mlade radovedneže; 9.25 »Razpoloženja«; 9.45 Slovenske narodne v priredbi Matija Tomca; 10.55 Vsak dan nova popevka; 12.05 Kmetijski nasveti - Pravčasno zatirajmo voluharje; 12.15 Vaški kvintet s pevci; 12.30 Od valčka do calypsa; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Literarni sprehod - J. M. Lermontov; Štos; 18.45 Radijska univerza; 19.05 Glasbene razglednice; 22.15 Zabavna glasba iz studia Ljubljana.

TOREK - 16. oktobra

8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo - Je zrasla koliba iz platna; 9.25 Melodije Jožeta Privška; 9.45 Petnajst minut s Kmečko god-

bo; 11.00 Pozor, nimaš prednosti!; 12.05 Kmetijski nasveti: Kako uravnava jmo krmljenje živine čez zimo; 12.15 Holandska vojaška godba igra mednarodne korčnice; 12.30 Za odvih in dobro voljo; 14.35 Po naših planincih... 17.05 Koncert po željah poslušalcev; 18.45 S knjižnega trga; 20.00 Vedri intermezzo; 20.15 Radijska igra - Matjaž Kmecl: Avtomobili.

SREDA - 17. oktobra

8.05 Iz tisoč in ene noči; 9.25 Zabavna glasba za vse, ki ste pri delu; 10.45 Človek in zdravje; 12.15 Slovenske polke in valčki; 13.30 Pesmi in plesi iz Dalmacije in Makedonije; 15.15 Igra Trio Dorka Skobernet; 17.05 »Odkrijte se, gospoda, genij!«; 18.30 Slovenske in medjimurske narodne poje ženske zbor; 18.45 Ljudski parlament; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Stirikrat petnajst.

R A Z P I S

DELAVSKI DOM TRBOVLJE razpisuje za sezono 1962/63 redni gledališki in koncertni abonma

za stalne obiskovalce gledaliških in koncertnih prireditelj v izvedbi naslednjih ansamblov: Slovenskega ljudskega gledališča Celje, DPD Svobode-Center Trbovlje, Slovenske filharmonije, Mestnega gledališča in Drame SNG oziroma Slovenskega okeeta. V abonmaju bodo obiskovalci videli in slišali 6 gledaliških oziroma koncertnih del iz naslednjega okvirnega repertoarja:

1. Calderon: SODNIK ZALAMEJSKI
2. Marcel Achard: ODKRITORSČNA LAZ-NIVKA
3. Janez Zmavc: JUBILEJ
4. Maks Frisch: ANDORRA
5. Cankar: KRALJ NA BETAJNOVI
6. Axexl Kylan: NEKDO REČE NE
7. Slovenska filharmonija: koncert popularnih skladb s priznanim solistom
8. Slovenski oket: koncert narodnih in umetnih pesmi domačih in tujih avtorjev
9. Osborne: MARTIN LUTHER
10. Dela, ki so v repertoarju Drame in Mestnega gledališča.

Plačilni pogoji za 6 predstav:

I. prostor	1200 din
II. prostor	960 "
III. prostor	720 "
stojišče	360 "

Za abonma v Trbovljah bo odbranih 6 najboljših del, in sicer za večerni abonma.

Abonenti imajo v abonmaju 15 odstotkov popusta na redno ceno. Abonma je plačljiv takoj ob vpisu oziroma v dveh obrokih, od katerih se prvi plača ob vpisu, drugi pa do 1. januarja 1963.

Prijave za abonma sprejema blagajna delavskega doma v času od 10. do 22. oktobra 1962. Starim abonentom bodo hranjeni dosedanj sedeži do dne 14. oktobra 1962.

Delavski dom bo organiziral za začetek sezone gostovanje Opere iz Ljubljane. Predstava bo izven abonmaja. Poleg tega bo gostovalo SLG Celje še s posebnimi mladinskimi predstavami in Malim odrom, vendar ne v okviru abonmaja. Abonenti bodo imeli pri nakupu vstopnic prednost in določen popust.

V letošnjem letu ne boraz pisan poseben mladinski abonma, ker nekateri gostujoči ansamblji ne bi mogli izvesti v enem dnevu dveh predstav. Pač pa bodo za mladino, najsiho nižješolsko ali srednješolsko, organizirane posebne predstave.

Začetek predstav oziroma koncertov v razpisnem abonmaju bo v drugi polovici oktobra t.l. - Vabimo vas, da se zanesljivo uvrstite med redne obiskovalce in poslušalce gledaliških in koncertnih del domačih in tujih avtorjev.

Uprava delavskega doma
Trbovlje

Bilance na dan 31. decembra 1961

»RUDIS« - RUDARSKO INDUSTRIJSKA SKUPNOST

AKTIVA		PASIVA	
		v 000 din	
I. Osnovna sredstva		I. Viri stalnih sredstev	
Sedanja vrednost osnov. sredstev	9.727	Poslovni sklad	
Sedanja vrednost sredstev skupne porabe		Sklad skupne porabe	
		Rezervni sklad in drugi skladi	6.870
II. Druge oblike sredstev		II. Druge oblike virov sredstev	
Banka in blagajna	40.758	Kredit pri banki	9.900
Kupci in druge terjatve	57.025	Dobavitelji in druge obveznosti	101.247
Zaloge	249	Druge pasiva	1.500
Druge aktiva	11.758		
Skupaj	119.517	Skupaj	119.517

Računovodja:
Slavko Potrata

Predsednik
upravnega odbora:
Franc Slapnik

Direktor:
Milan Kožub

ZLATARSTVO

AKTIVA		PASIVA	
		v 000 din	
I. Osnovna sredstva		I. Viri stalnih sredstev	
Sedanja vrednost osnov. sredstev		Poslovni sklad	44.052
Sedanja vrednost sredstev skupne porabe	6.995	Sklad skupne porabe	4.721
	3.732	Rezervni sklad in drugi skladi	1.636
II. Druge oblike sredstev		II. Druge oblike virov sredstev	
Banka in blagajna	18.572	Kredit pri banki	4.040
Kupci in druge terjatve	14.700	Dobavitelji in druge obveznosti	61
Zaloge	12.353	Druge pasiva	7.574
Druge aktiva	5.732		
Skupaj	62.084	Skupaj	62.084

Računovodja:
Zlata Ulica

Predsednik UO:
Milan Mrcina

Direktor:
Zvonc Keršič

Ukleti partizan

Partizanove oči so se kmalu zatemnile. Njegovo oko je imelo še toliko moči, da je videlo prsi moža pod nemško čelado. Prst se je stegnil in puška se je sprožila: Miraš se je zamajal in padel... Komnen je opazil, da partizan, ki je ubil Miraša, poskuša ponovno napolniti puško. Neki nemški vojak ga je ustrelil, njega pa Komnen.

Preživeli Proletarci na Ljubinem grobu so bili skoraj vsi ranjeni. Usta so imeli polna zemlje, ušesa oglušena, oči polno iveri in nagrizene z ostrim dimom.

— Od kod toliko krvi, tovarišica? Nisem verjel, da je je še toliko... je zašepetal umirajoči.

Nemški avtomatičar se je razkoračil nad njima in strosel vanju cel šaržer.

Sto in sto Nemcev je prihajalo in se raztresalo po bojnem polju.

Oba ranjena brata, Kordunaša, sta poskušala nositi drug drugega.

Toda oba brata sta bila težko ranjena. Zadnji dve bombi sta še imela in držala sta ju. Roke nemških vojakov so se stegnile k njima, toda bilo je prepozno: obe zadnji bombi mladeničev s Korduna sta eksplodirali...

Tu in tam so se še slišali strelji iz pištol. Ranjenci so se ubijali, da ne bi prišli v roke nemških vojakov.

Komnen in Novak sta pohitela na rob prejšnjega partizanskega položaja. Hitro sta polnila avtomate ter lahki nemški mitraljez. Videla sta tragedijo Ljubinega groba. Tedaj sta si oba pogledala v oči. Vedela sta, kaj kdo misli. Samo dotaknila sta se z rokami in pogledala tja gor, kjer so se zbirali nemški vojaki.

Mračilo se je, toda čelade so se vzdigovale proti nebu. Od nikoder ništa slišala partizanske puške.

Zadnja dva borca sta opazovala nemške čelade ter izvlekla iz žepa titovko z rdečo peterokrako zvezdo. In tedaj se je začelo.

Streljala sta v najbolj gosto skupino.

— Za mrtve tovariše! je zašepetal Novak in gledal, da strel ne bi zgrešil cilja.

— Za mojo uničeno četo! Za vse trpljenje! je s stisnjenimi zobmi dejal Komnen.

Se enkrat so se razbežali Nemci z vrha Ljubinega groba. Se enkrat so padli na tla in napolnili praznine na zemlji. Se enkrat so zastokali ranjenci.

— Ziveli! Proleterji! Ziveli... je zavpil Novak, kolikor je mogel glasno.

Njegov mitraljez je bil prazen. Ostalo mu je le, da vpije na ves glas. S strani so ga zajeli strelji, malo se je vzdignil, stegnil roke proti Komneni, kakor da bi se mu hotel pridružiti, potem pa je padel in potegnil za sabo orožje.

Tudi Komnen je vstal. Ročna granata je eksplodirala v njegovi bližini. Zračni val ga je zajel. Zaneslo ga je in zvalil se je po strmini. Valil se je polzavosten, avtomat pa ga je tolkel po glavi. Potem je začutil še en udarec v glavo, nakar se je onesvestil.

Celo telo mu je drhtelo, ko je gledal v smer čete, ki bi jo moral ščititi. Stresel se je vedno, kadar je kakšna ročna granata eksplodirala na strmini, stresel se je tako, kakor da bi eksplozija udarila njegovo izmučeno telo. Bil je sam na nizkem ovinku, kamor bi morali prispeti tudi njegovi tovariši. riši.

Tovariši pa niso prihajali. Videl je, kako je gorel hrib od bomb. Videl je tudi, kdaj so Nemci zavzeli vrh. In tedaj je nameril mirno in skoncentrirano tako, kot ga je nekoč naučil njegov oče. Spominjal se je očetovih besed: 'Puškomitraljez moraš močno držati, ker se trese od strelcev.' Zato je Ranko zbral vse moči in pritisnil na petelina.

(Nadaljevanje sledi)

— Odpeljite ga k stiskalnici! Je zaukazal baron.

Neki močan možakar je zgrabil pritlikaveca in ga odnesel k stiskalnici.

— Odstranite zapornico, da stroj lahko začne delovati, je naročil baron.

— Smo že storili.

'Kaj neki misli napraviti z mano?' se je spraševal Dagobert.

Kmalu si je bil na jasnem tudi o tem, ko je baron dejal:

— Tvojo glavo bomo položili šestdeset centimetrov od kladiva na tole nakovalo. Začel te bom izpraševati in zapomni si, da bo tvoja glava pri vsakem zlaganem odgovoru za nekaj centimetrov bližje kladiva. No, gospod Dagobert, mislim, da vam bo to spet osvežilo spomin. Ali se spominjate imena plemiča, ki ga baje niste še nikoli slišali? Ali veste kaj o markizu de Rieuxu?

Pritlikavec je molčal, kajti nenehno udarjanje kladiva po nakovalu ga je imamilo tako,

KAVIER DE MONTEPIN

49

Maščevanje in ljubezen

da je sicer slišal barona nekaj govoriti, ni pa dojel pomena njegovih besed.

Krvniki so čakali nekaj časa na njegov odgovor, ko pa je Dagobert še vedno molčal, so ga zgrabili, da izpolnijo baronovo grožnjo.

Ubogí pritlikavec je zavpil od groze in začel prositi za milost.

— Ne poznam usmiljenja, dokler ne boš povedal resnice! je zavpil baron. Tvoje življenje visi na nitki! Priznaj vse ali boš pa umrl!

Pritlikavec je pogledal v trd in neizprosno obraz barona in spoznal, da od tega človeka ne more pričakovati nobenega usmiljenja.

— Vse bom priznal! je rekel.

Baron je spet dal znamenje in služabniki so stroj ustavili, Dagoberta pa postavili pred barona. Nesrečni je bil ves pepelnato siv v obraz in se je komaj držal na nogah.

— Ali poznaš markiza Renéja de Rieuxa?

— Da.

— Te je on poslal semkaj?

— Da.

— Ali veš, kje prebiva?

— Vem.

— O, se je demonsko nasmehnil baron in nadaljeval:

— In kje se skriva?

Pritlikavec je vedel za malo hišico v ulici de la Cerasie.

— In s kakšnimi obljubami vas je pridobil?

— Obljubil nam je pisma za pomilostitev od ministra policije. Čez tri dni bi jih dobila, ker takrat ne bi potreboval več najine pomoči.

— Praviš torej čez tri dni? Torej je mislil v treh dneh opraviti svoje delo?

— Da.

— Kaj je mislil napraviti?

— Skozi podzemeljske prostore je hotel odpeljati gospo baronico.

Querjean je vzdrltel.

— Ali je mislil to storiti nocoj?

— Ne.

— Kdaj pa?

— Naslednjo noč.

— Ob kateri uri?

— Opolnoči.

— Ali bi ga takrat videl?

— Ne. Z Boutoncem d'Orom bi se sešla z njim uro pred njegovo akcijo.

— Kje?

— V ulici Tombe-Issore pred vrtnimi vrati.

— Ali bo prišel markiz sam?

— Prišel bo s svojim sobarjem, v katerega ima veliko zaupanje.

Vse je bilo tiho. Baron se je globoko zamislil, na obrazu mu je pa bilo videti, da njegove misli niso žalostne. Končno je pretrgal molk in vprašal:

— Ali si govoril resnico?

— V to vam ni treba sumiti, kajti moje življenje je v vaših rokah, mimo tega pa nimam vzroka, da bi vam zamolčal resnico. Markizu sem služil samo zaradi pomilostitve. Sedaj mi gre pa za to, da rešim svojo kožo in zapuščam njegov tabor. Vem, da to ni lepo, vendar je na svetu tako, da ima vsak najraje sebe.

— Ti si velika baraba, in ravno take imam rad! se je nasmehnil baron. Sedaj bom zaslísal

še tvojega prijatelja. Če bom tudi od njega dobil enake podatke in če bom videl, da sta govorila resnico, ti bom morda oprostil, da si me izdal, in naredil bom iz tebe pravega človeka.

Na pol mrtev od strahu, da bo živ zazidan, je velikán odgovarjal brez obotavljanja na vsa baronova vprašanja. Povedal je vse, kar je vedel, in njegovo pripovedovanje se je ujemalo z odgovori Dagoberta.

Baron je bil vse bolj prepričan, da sta oba potepina govorila resnico. Ukazal je, da so veličkana spet izlekli iz luknje v zidu, sam se je pa vrnil k pritlikavcu.

— Poslušaj me! mu je dejal, sedaj je tvoja usoda v mojih rokah. Dosti prebrisan si, da lahko razumeš, da si zaslúžil za svoje dejanje smrt, toda na tvoje srečo te potrebujem.

— Bom! je navdušeno vzkliknil pritlikavec. Vi mi samo ukažite, jaz pa bom storil vse, kar boste hoteli.

— Markiz de Rieux namerava jutri opolnoči vdreti v mojo palačo, da odrele mojo ženo. Mož je prepričan v svoj uspeh. In če ti ukazem, da me še nocoj spremliš do njegovega stanovanja?

— Če ukažete, bom to storil takaj.

— Moram ga pa zateči v spanju, da se enkrat za vselej znečim tega sovražnika.

— Razumem.

— Toda jaz bi ga rad ujel v jami, v kateri mi je on hotel skopati grob. Opolnoči naj torej pride markiz v te prostore! Samo enkrat bo prestopil moj prag, potem pa nikoli več!

— Gospod baron naj dovoli, da nekaj vprašam: kako naj pride markiz semkaj, če me ne bo našel na degovorjenem kraju?

— Toda on te bo vendar tamkaj našel!

— Aha! zdaj sem razumel: jaz naj bom tisti, ki bo markiza zvalil semkaj?

— Da, ravno zato te potrebujem.

— Najlepša hvala za zaupanje. Trudil se bom, da vas ne bom razočaral.

— Jaz se pa prav nič ne zanesem nate! mu je ostro odgovoril baron. Vem, da bi ti bilo čisto vseeno, če bi me izdal. Toda to ti bom preprečil! Na tebe in na veličkana bodo pazili moji baklači, in če bom dal samo majhen znak z očesom markiza, bosta dobila dvanaest strelcev v svoja rebra. Si me razumeš? Če bo gospod de Rieux kaj motovilil, bo to vajina smrtna obsodba, ki jo bom takoj uresničil.

— Toda to ne bi bilo pošteno! je vzkliknil Dagobert.

— Kaj pa naj to pomeni, ti ničvredni lopov! Kako si upaš tako govoriti z menoj?

— Vem, da mi ne boste ukazali, naj storim nekaj, kar ni lepega, toda vedeti morate, da ne bova midva kriva, če si markiz premisli in v zadnjem hipu svoj obisk preloži na kak drug dan.

— Tem slabše za vaju! Svetoval bi ti, da ga še spodbudiš, sicer pa vedi, da bosta mrtva ti in tvoj prijatelj, če markiza ne bo!

Na to ni vedel pritlikavec kaj odgovoriti. Baron je nato poklical svoje desno roko, Coquelicota, in mu naročil, naj še z dvema pomočnikoma odpelje oba ujetnika v palačo in jima dá dovolj jesti in piti, pazijo pa naj na oba z orožjem.

Potem se je obrnil k Dagobertu in mu dejal: — Veš, kaj te čaka, če bi me izdal, to sem ti že povedal. Sedaj boš pa zvedel, kaj dobila oba za nagrado, če bo šlo vse po moji zamisli: takoj, ko zajamemo markiza, vama bom dovolil, da preiščeta njegovo stanovanje, kjer bosta našla liste papirje o pomilostitvi, za katere težko trepetata. Potem lahko počnete, kar vama je drago. Če hočeta, se lahko priključita našemu društvu. Vajino izdajo bom spregledal. — Naprej Coquelicot!

Dagoberta in veličkana so nato odpeljali skozi tajne hodnike, spremljal ju je pa Coquelicot in še dva baklača.

Naslednji dan in noč je Coquelicot budno pazil na oba. Ni namreč mogel pozabiti udarca, ki mu ga je zadal veličkan, in je nenehno mislil na maščevanje.

— Čisto naravno je, da želi moj gospodar urediti najprej svoje stvari, toda potem moram priti na vrsto tudi jaz, da storim svoje.

(Dalje prihodnjič)

Največji in doslej najboljši jugoslovanski film — triumf naše kinematografije. — KOZARA je Jugoslavija — borba proti nadmočnemu fašističnemu tiranu. To je doslej največji film, ki ga mora videti sleherni Jugoslovian. — Slavnostna premiera filma bo v Trbovljah v kinu Svobode Trbovlje II, v okviru proslav 10-letnice kina. — Slovenska premiera bo v četrtek, 11. oktobra ob 19.30 v kinu Svobode II. Premiere se bodo udeležili tudi glavni igralci filma, med njimi BERT SOTLAR, nadalje predstavnik poljskega filma. Na premiero so vabljeni tudi politični, kulturni in gospodarski predstavniki komune ter vsi aktivni člani DPD Svobode.

KOZARA

Proizvodnja:
Bosna film, Sarajevo
Tehnika:
Vajdskin
Dolžina filma:
3.250 metrov
Režija:
Veljko Bulajić
Glavne vloge:
Bert Sotlar, Olivera Marković, Bata Živojinović, Mihajlo Kostić, Milena Dravić, Dragomir Felba, Davor Antolić, Milan Milošević

Redne predstave od petka, 12. oktobra do ponedeljka, 15. oktobra ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri. — Posebne predstave za šole od petka do ponedeljka po znižani ceni.

To je film, ki je doslej od vseh v Jugoslaviji narejenih filmov najboljši. Film človeka prevzame, in kdor si ga bo ogledal, ga ne bo zlepa pozabil.

Film KOZARA ni navadna vojna kronika, temveč je več. To je zgodovina, prikaz slavne epopeje Kozare, pretkan s tragičnimi prizori, ob sodelovanju več tisočev ljudi. Kozara je oživila na platnu kot dokument resničnih dogodkov, ki so postali legenda.

Bilo je leta 1942 na Kozari, zgodovinski planini, ki je bolečina in ponos naše slavne zgodovine. Na tem malem koščku svobodne zemlje je nastala slavna partizanska državnica KOZARA. To Kozaro je branilo pred sovražnikom 3.500 partizanov, za svojim hrbtom pa so imeli 80.000 starčkov, žena in otrok ter 600 ranjencev. Bili so skriti v planini Kozare. In vse to se je postavilo v bran 60.000 Nemcem in njihovim hlapcem. Vsa vojna tehnika, najmodernejša in mehanizirana, je noč in dan streljala ogenj in železo na partizane, ki so branili planino, ljudstvo pa je bilo golih rok, brez orožja.

V planini Kozare se odigravajo največje bitke za njeno obrambo, na čelu katerih je

bil španski borec, komandir Vukša in njegova četa. V tem filmu boste videli herojsko borbo partizanskega odreda in tragedijo golorokega ljudstva, ki ga Nemci masakrirajo. Junaška smrt je izločila partizane iz boja, njihove puške pa so vzeli v roke kmetje in nadaljevali borbo. Eden izmed takih junakov je kmet Sörga, kateremu je vojna vzela vse, kar je imel rad — ostal mu je samo mali vnuk, ki ga nosi v torbi na hrbtu. Srečno je prebredel vse ovire in prebil vse obročje, s katerimi je sovražnik obkolil planino Kozara.

TAKA JE KOZARA — revolucionarna, herojska in zgodovinska, opustošena in požgana, v črtno zavita in v pesmi opisana. Taki so bili boreci — heroji Kozare. Epopeja Kozare je zgodovina borecev, naroda, ki se je postavil v bran golih rok mehaniziranemu nadštevlnemu sovražniku.

To je film, ki se s svojimi umetniškimi slikami in svojimi veličastnimi zgodovinskimi prizori preljuje v historično resnico. Zato KOZARA ni navaden vojni film, tudi ni nobena vojna kronika kot mnogi drugi filmi — to je več: to

je sinteza velikih zgodovinskih dogodkov, prepredenih s tragičnimi prizori, pa tudi s poetičnimi sekvencami. Več tisoč ljudi, ki so sodelovali v tem filmu, je s svojim prizadevanjem pomagalo, da je v tem filmu oživila resnica, ki je ni mogoče pozabiti — resnica, ki je postala več kot legenda.

Ta film je obenem opomin

vsem, ki še danes ustvarjajo hujskaške tendence za novo vojno. Ta film bo vsem opomin, da moramo ta mir, ki nas je stal toliko žrtvev, ohraniti in se za njega tudi boriti. Zato naj ne bo nikogar, ki bi zamudil ogled tega zgodovinskega filma, na čigar izdelavo smo lahko ponosni, še bolj pa na zgodovinsko resnico v tem filmu.

— Prav posebno sem presenečen nad Vašim zadnjim poročilom, da danes, junija 1942. leta, komunistični revolucionarji v Bosni držijo v svojih rokah tako veliko pokrajino. Medtem ko orožje osi Rim — Berlin — Tokio dosega zmagošlavja in triumfe na fronti Evrope in Afrike, je nerazumljivo, da so propadli vsi Vaši poskusi, da zavzamete to pokrajino. Zato Vam pošiljam povelje, da general von Stahl takoj napravi

vse potrebne korake, da se banditi popolnoma uničijo, prav tako krog njihovih sodelavcev na tem področju Bosne, kot izredno važnem za komunikacije na Balkanu.

Nobeni ukrepi, ki jih boste izvedli ne morejo biti preveč, ko je v vprašanju uporniško središče na planini Kozara.

Za izvršitev te naloge, gospod feldmaršal, ste mi osebno odgovorni!

(Iz Hitlerjevega ukaza meseca junija 1942. leta

